

**INOVOVANÝ
ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM**

ISCED 2

ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU,

LETNÁ 14,

NIŽNÁ SLANÁ

Riaditeľ Základnej školy s materskou školou, Letná 14, 049 23 Nižná Slaná v zmysle § 7 zákona Č. 245/2008 Z. Z. O výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých Zákonov v znení neskorších predpisov po predchádzajúcom prerokovaní v Pedagogickej rade a v Rade školy

vydáva

INOVOVANÝ ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

Názov:	ÚSPECH PRE KAŽDÉHO
Vzdelávací program Stupeň vzdelania:	ISCED 2
Dĺžka štúdia:	5-ročná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Študijná forma:	denná
Druh školy:	štátna
Názov školy:	Základná škola s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná
Adresa:	ZŠ s MŠ, Letná 14, 049 23 Nižná Slaná
IČO:	35543701
Riaditeľ školy:	Mgr. Erik Fischer
Koordinátori pre tvorbu ŠkVP:	Mgr. Mária Servová
Ďalšie kontakty:	tel. 058/ 7951 124 e – mail: zsnslna@fz.sk web: www.zsnslna.edupage.sk
Právne postavenie školy:	plnoorganizovaná s právnou subjektivitou
Zriaďovateľ:	Obec Nižná Slaná
Názov:	Obecný úrad Nižná Slaná
Adresa:	Nám. SNP 54, 049 23 Nižná Slaná
Kontakty:	058/788 31 21
Štatutárny orgán:	Ing. Ján Vieloha, starosta obce
Platnosť dokumentu:	od 01. 09. 2015

.....
Mgr. Erik Fischer
riaditeľ školy

Platnosť ŠkVP Dátum	Revidovanie ŠkVP Dátum	ZAZNAMENANIE INOVÁCIE, ZMENY, ÚPRAVY A POD.
01.09.2016	25.08.2016	Aktualizácia údajov o škole Vypracovanie iŠkVP: pre 6. ročník ZŠ
01.09.2017	30.08.2017	Aktualizácia údajov o škole Vypracovanie iŠkVP: pre 7.ročník ZŠ
	30.08.2017	Školský vzdelávací program doplnený Národným štandardom finančnej gramotnosti verzia 1.2 pre primárne vzdelávanie a pre nižšie stredné vzdelávanie s účinnosťou od 1.9.2017 začínajúc prvým ročníkom.
	30.08.2017	V predmete dejepis v 9. ročníku 2 vyučovacie hodiny týždenne nahrádzame 3 hodinami týždenne
01.09.2018	27.08.2018	Aktualizácia údajov o škole Vypracovanie iŠkVP: pre 8.ročník ZŠ
	27.08.2018	V 7. ročníku škola ponúka druhý cudzí jazyk Ruský jazyk

I. VŠEOBECNÁ CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

1. VEĽKOSŤ ŠKOLY

Budova základnej školy sa nachádza v centre obce Nižná Slaná. Budova základnej školy je dvojposchodová, pôvodne riešená pre 12 tried s kapacitou do 280 žiakov. Základná škola je školou so všetkými ročníkmi – plnoorganizovanou školou.

V prízemnej časti budovy sa nachádzajú priestory pre cvičnú kuchynku, špeciálnu triedu a špeciálneho pedagóga, ktoré sú umiestnené v bývalom byte školníka a telocvičňa. Na prvom poschodí budovy sa nachádzajú kmeňové učebne v počte 6 pre 1.- 4.ročník, počítačová učebňa, dielňa a učebňa na vyučovanie biológie a chémie. Na druhom poschodí budovy sa nachádzajú kmeňové učebne v počte 6 pre 5.-9. ročník, školská knižnica a počítačová učebňa. Škola využíva dve triedy (nultý ročník a špeciálna trieda) v budove MŠ.

2. CHARAKTERISTIKA ŽIAKOV

Základnú školu navštevujú žiaci z obcí Vlachovo, Gočovo, Nižnoslanská Baňa, Nižná Slaná, Kobeliarovo a Henckovce. V uplynulých rokoch a podľa prognóz na nasledujúce roky by sa počet žiakov školy mal pohybovať približne v počte 210, z toho približne 90 rodín je v hmotnej núdzi. Počet týchto rodín má stúpajúcu tendenciu. Z rodín v hmotnej núdzi je približne 65 % z málo podnetného prostredia. Školu navštevuje pomerne vysoké percento (až 75%) žiakov rómskeho etnika, žiakov z málo podnetného a sociálne znevýhodneného prostredia. Vyučovanie prebieha v 14 triedach ročníkov 0. – 9. Súčasťou školy je školský klub detí a školská jedáleň. Mnohé z nich nie sú schopné zabezpečiť štandardné podmienky pre vývin dieťaťa, preto väčšinu funkcií rodiny preberá na seba škola, ak chce dávať dôraz na kvalitu.

Rodičia žiakov, ktorí sú zamestnaní, dochádzajú za prácou do blízkeho okolia, zvýšil sa počet rodín, z ktorých jeden rodič dochádza za prácou do vzdialených priemyselných centier, prípadne do zahraničia. Každoročne narastá počet žiakov so špecifickými vývinovými poruchami, ľahkou mentálnou retardáciou, ktorí už niekoľko rokov pracujú podľa IVVP programov a pri ich výučbe učitelia uplatňujú individuálny prístup. Pri vzdelávaní týchto žiakov je nevyhnutná pomoc asistentov učiteľa.

Časť žiakov školy predpísané učivo zvláda neadekvátne vynaloženému úsiliu, prípadného nezvláda vôbec. Sú to žiaci, ktorí nemajú žiadne špecifické poruchy učenia alebo správania. Pri ich výchove a vzdelávaní sa uplatňuje individuálny prístup a kladná motivácia. Časť žiakov dosahuje výsledky od priemerných až po veľmi dobré. Títo pracujú v záujmových útvaroch a reprezentujú školu aj vo vedomostných súťažiach.

3. CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO ZBORU

Pedagogický zbor tvorí 27 pedagogických zamestnancov, ktorí spĺňajú pedagogickú a odbornú spôsobilosť pre vyučovanie v ročníkoch 1. – 4. v počte 10, odbornú a pedagogickú spôsobilosť v ročníkoch 5. – 9. v počte 8, pedagogickí zamestnanci pre výchovnú činnosť v počte 2 a 4 asistenti učiteľa. Pedagogický kolektív je mladý, v kolektíve pôsobia štyria muži. Členovia pedagogického zboru súčasne tvoria aj zložky systému výchovného poradenstva : výchovný poradca, školský špeciálny pedagóg a koordinátor prevencie, ďalej koordinátor školskej žiackej rady, koordinátor pre environmentálnu výchovu, koordinátor čitateľskej gramotnosti, koordinátor zdravej školy.

Realizácia školského vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce podmienky, ktoré zabezpečia efektívnosť vzdelávania a vytvoria spolupracujúce sociálne vzťahy medzi účastníkmi procesu. Preto musia naši pedagogickí zamestnanci spĺňať kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom, preukazovať odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré budú využívať pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny, riadiť svoj sebarozvoj a celoživotné učenie v odbornej oblasti a osobnostnom raste.

Veľkú časť žiakov našej školy tvoria žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, preto výchovno-vzdelávacia činnosť na škole je náročná a vyžaduje si dobre pripravených, kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa musia naďalej vzdelávať a nachádzať vhodné inovatívne metódy a formy práce, aby aj žiaci vyžadujúci si osobitnú starostlivosť boli v škole úspešní.

4. DLHODOBÉ PROJEKTY A AKTIVITY ŠKOLY

Dlhodobé projekty:

Otvorená škola - oblasť športu 2005,

Otvorená škola – oblasť športu 2006,

Otvorená škola – Infovek 2005,

Škola podporujúca zdravie, Jar na krídlach – sledovanie bociana bieleho,

Ekopaky - zber tetrapakových obalov,

Enviroprojekt -2007;

Otvorená škola – oblasť športu 2007;

Otvorená škola –IKT;

Projekt E-vzdelávanie pre žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia 2007, 2008;

Projekt Elektronizácia a revitalizácia školských jedální;

Rozvojový projekt školy realizovaný zriaďovateľom - Obec Nižná Slaná;

Od septembra 2012 do júna 2015 sme boli zapojení do dlhodobého projektu: „**Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít**“.

Od 1.septembra 2015 sme zapojení do projektu **ZELENÁ ŠKOLA**.

Vo februári 2017 sme sa zapojili do projektu MPC „**Škola otvorená všetkým**“, ktorý umožňuje vytvorenie personálnych a materiálnych podmienok pre realizáciu neformálneho vzdelávania, možnosti profesijného rastu prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov.

Základná škola je momentálne zapojená do projektu „**Moja prvá škola**“, prostredníctvom ktorého získa moderné učebné materiály v súlade so ŠVP.

Škola sa už tretí rok aktívne zapája do projektu **NÚCEM e-testovanie**.

O2 Akadémia Mateja Tótha – 2018 – športová akadémia Mateja Tótha je jedinečný celoslovenský projekt pre deti predškolského a mladšieho školského veku. Cieľom je ponúknuť kvalitnú voľnočasovú aktivitu v podobe pravidelných športových krúžkov s prepracovanou metodikou a jedinečným tréningovým programom. Pohybový program akadémie je špeciálne vytvorený pre dve vekové kategórie:

1. kategória – predškolský vek 4-6 rokov,

2. kategória – mladší školský vek 6-11 rokov.

Deti navštevujú športový krúžok jedenkrát (1. kategória) alebo dvakrát (2. kategória) do týždňa a športujú pod vedením vyškolených trénerov.

Národný projekt IT Akadémia – Vzdelávanie pre 21. storočie – 2018 - zlepšenie vzdelávania mladých ľudí v informatickej, technickej a prírodovednej oblasti

UNICEF - Škola priateľská k deťom - cieľom programu je vytvoriť v školách také prostredie, v ktorom sa každé dieťa cíti bezpečne, dobre, sebaisto a do ktorého chodí s radosťou. Práva dieťaťa sú v centre záujmu. Kľúčovými sú participácia, rešpekt, zodpovednosť. Škola priateľská k deťom nielen učí o právach dieťaťa, ale nimi aj žije. Nastavuje rámec fungovania medzi deťmi, pedagógmi a rodičmi na materských, základných a stredných školách.

Aktivity školy:

- Projektové dni.
- Deň otvorených dverí.
- Organizácia vedomostných, kultúrnych a športových súťaží v rámci školy i okresu.
- Oblastná športová olympiáda.
- Futbalový turnaj.
- Účasť na vedomostných, kultúrnych a športových olympiádach a súťažiach okresnej
- Literárne súťaže v prednese poézie a prózy.
- Výtvarné súťaže.
- Výchovné koncerty a divadelné predstavenia.
- Návšteva miestnej knižnice v Nižnej Slanej.
- Návšteva hvezdárne v Rožňave.
- Exkurzie historických pamiatok a miest.
- Vianočná akadémia.
- Aktivity Žiackej školskej rady.
- Deň detí.
- Výstavy žiakov na rôzne témy.
- Didaktické hry a účelové cvičenia (jesenné aj jaré).
- Mikuláš.
- Žiacke diskotéky so školskou hudobnou skupinou.
- Karneval.
- Slávnostné prijímanie prvákov školy.
- Deň matiek.
- Deň športu, športové popoludnia.
- Deň Zeme.
- Environmentálne akcie, zber druhotných surovín.
- Lyžiarsky výcvikový kurz.
- Škola v prírode.
- Korčuľovanie na zimnom štadióne v Rožňave.
- Spoločné akcie s rodičmi žiakov školy.
- Vynášanie Moreny.
- Beh ulicami obce.
- Návšteva Banícko-mineralogickej expozície v Nižnej Slanej

Prezentácia školy na verejnosti:

- Vianočná akadémia.
- Rôzne vystúpenia pre mládež, pre občanov obce.
- web stránka školy.
- Vystúpenia pre dôchodcov.

- Informačné nástenky v obci.
- Aktivity pre deti MŠ.
- Vynášanie Moreny.
- Beh ulicami obce.
- Oblastná športová olympiáda.
- Futbalový turnaj.
- Deň Zeme – čistenie obce.

5. ORGANIZÁCIA PRIJÍMACIEHO KONANIA

Zápis do 1. ročníka základnej školy realizujeme v súlade so Zákonom 245/2008 z 22.mája 2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov spravidla v druhom aprílovom týždni, po predchádzajúcom spoločnom zasadnutí MZ 1.-4. ročníka a MZ materských škôl v školskom obvode. Pri zápise detí do 1.ročníka je prítomný špeciálny pedagóg a psychológ z CPPPaP v Roňave. Pri zápise do prvého ročníka sa zisťuje aj záujem detí o povinne voliteľné predmety etická výchova alebo náboženská výchova.

6. SPOLUPRÁCA SO ZRIAĐOVATEĽOM, RODIČMI A INÝMI SUBJEKTAMI

Spolupráca školy so zriaďovateľom je na veľmi dobrej úrovni. Registrujeme snahu o pravidelnú komunikáciu na riešenie aktuálnych otázok, situácií a problémov. Zriaďovateľ poukazuje škole pravidelne bez omeškania normatívne i nenormatívne finančné prostriedky v plnej výške podľa rozpisu MŠ SR.

Pri základnej škole pracuje občianske združenie s názvom **RODIČOVSKÉ ZDRUŽENIE** pri Základnej škole s materskou školou, Letná 14, Nižná Slaná. Výbor rodičovského združenia sa schádza spravidla 4x ročne, spravidla 1x ročne zvoláva plenárne zasadnutie, podľa potreby po dohode s triednymi učiteľmi zvoláva triedne schôdzky.

RADA ŠKOLY je 11 členná. Jej členmi sú : 1 pedagogický zamestnanec ZŠ, 1 pedagogický zamestnanec MŠ, 1 nepedagogický zamestnanec školy, 3 zástupcovia rodičov žiakov ZŠ, 1 zástupca rodičov detí MŠ, 4 zástupcovia zriaďovateľa. Rada školy zasadá spravidla 4x ročne. Úlohou je zabezpečiť verejnú kontrolu riadenia, predkladať plány, návrhy k zmenám výchovno-vzdelávacieho procesu a hodnotiace správy v zmysle zákona č. 596/2003 o štátnej správe v školstve s školskej samospráve.

V zmysle zákona je na škole vytvorená **Žiacka školská rada** tvorená zo zvolených žiakov - zástupcov tried na 2. stupni školy.

Škola dlhoročne veľmi dobre spolupracuje s **materskými školami**, ktoré patria do školského obvodu : MŠ Kobeliarovo a MŠ Henckovce. Spolupráca pozostáva z prípravy detí predškolského veku na organizovaný výchovno-vzdelávací proces, spolupráci pri zaškolovaní rómskych detí a detí s odkladom povinnej školskej dochádzky, pri organizovaní spoločných podujatí a spoločných metodických zasadnutí.

Škola spolupracuje s **CPPPaP v Roňave, zo súkromným ČŠPP Edizon v Košiciach** - psychologické vyšetrenia detí s poruchami učenia, detí so špeciálno-pedagogickými potrebami a detí s poruchami správania, detí s poruchami reči, besedy pre žiakov, rozmiestňovanie žiakov 9. ročníka a nižšie končiacich žiakov.

Spolupráca s **detskou lekárkou MUDr. Agátou Seifertovou**, s ktorou realizujeme besedy pre žiakov o ochrane zdravia, hygiene, psychohygiene.

Spolupráca s ÚPSVaR, odbor sociálnych vecí a OO PZ v Rožňave a v Dobšinej – predchádzať kriminalite a záškoláctvu žiakov.

Spolupráca s MPC v Prešove pri ďalšom vzdelávaní pedagogických zamestnancov.

Spolupráca s **Obecnými úradmi**: Nižná Slaná, Gočovo, Vlachovo, Henckovce, Kobeliarovo.

Spolupráca s **Miestnou knižnicou v Nižnej Slanej**.

Spolupráca s **Gemerským osvetovým strediskom v Rožňave**.

7. MATERIÁLNO-TECHNICKÉ A PRIESTOROVÉ PODMIENKY

Dôležitou podmienkou pri realizácii štátneho vzdelávacieho programu je primerané priestorové vybavenie školy a materiálno-technické vybavenie učebných priestorov. V škole sa výchova a vzdelávanie uskutočňuje v triedach, odborných učebniach a ďalších zariadeniach školy zriadených podľa platnej legislatívy.

V prízemnej časti budovy školy sa nachádzajú:

- školské šatne na prezúvanie a odkladanie kabátov,
- šatne na prezliekanie na hodiny TŠV (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- kabinet TŠV,
- telocvičňa,
- školská jedáleň,
- odborná učebňa pre výučbu predmetu TECH- vedenie domácnosti a trieda,
- kuchyňa,
- sklady potravín, zemiakov,
- zariadenia pre osobnú hygienu zamestnankýň ŠJ,
- kancelária vedúcej ŠJ,
- dielňa údržbára,
- kotolňa.

Na prvom poschodí budovy sa nachádzajú:

- kmeňové učebne : 6 tried pre žiakov 1.- 4.ročníka, všetky triedy sú vybavené novým moderným školským nábytkom: jednomiestnymi lavicami; v štyroch triedach sú nainštalované interaktívne tabule;
- odborná učebňa slúži na odborné vyučovanie chémie, prírodopisu a fyziky v ktorej je k dispozícii interaktívna tabuľa;
- učebňa výpočtovej techniky so 17 žiackymi počítačmi + 1 PC pre učiteľa a interaktívnu tabuľou
- zborovňa vybavená novým nábytkom, PC, duplex tlačiareň
- kancelárie vedenia školy : 2, ekonómka: 1, všetky vybavené novým nábytkom
- kabinety: 5, archív: 1
- zrekonštruované moderné zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov),
- zariadenia na osobnú hygienu zamestnancov (zvlášť dámske a pánske).

Na druhom poschodí budovy sa nachádzajú:

- kmeňové učebne: 6 pre žiakov 5.-9. ročníka, v každej triede je nainštalovaná nová tabuľa, všetky triedy sú vybavené novým moderným školským nábytkom – dvojmiestnymi a jednomiestnymi lavicami, v štyroch triedach sú nainštalované interaktívne tabule;
- dva kabinety a sklad učebníc;
- žiacka a učiteľská knižnica vybavená PC
- učebňa výpočtovej techniky so 17 žiackymi počítačmi + 1 PC pre učiteľa a interaktívnu tabuľou

- zariadenia na osobnú hygienu žiakov (zvlášť pre dievčatá a pre chlapcov).
Vyučovanie dvoch tried prebieha v budove MŠ. Spravidla sú v nej umiestňované triedy nultého ročníka a špeciálne triedy.

Vybavenie kabinetov je postačujúce, ale je potrebné pomôcky pravidelne obnovovať a vymieňať za modernejšie, mnohé z vybavenia pochádza ešte z pôvodného vybavenia školy. Každoročne sa snažíme investovať do modernizácie školy. Všetky triedy sú vybavené moderným školským nábytkom, zrekonštruovali sme vstavané skrine a vymenili dvere do tried. Všetky pochodia sú pokryté WIFI sieťou.

V areáli školy sa nachádza:

- **Multifunkčné ihrisko**, ktoré slúži na vyučovanie TŠV, relaxačnú a športovú činnosť ŠKD, krúžkovú činnosť žiakov. Okolo multifunkčného ihriska je potrebné dobudovať výstavbou zničenú bežeckú dráhu s doskočiskom, čo však vyžaduje nemalé finančné prostriedky.
- **Školský pozemok** – pôvodne slúžil na vyučovanie pestovateľských prác, v súčasnosti slúži ako trieda v prírode, priestor na vyučovanie TVP; odpočinková zóna, ktorú postupne dopĺňame a zdokonaľujeme;
- **Prestávkové plochy** – pred budovou školy - zatravnené plochy a asfaltové chodníčky, lavičky, slúžia žiakom počas prestávok na odpočinok a pohybové aktivity.

8. ŠKOLA AKO ŽIVOTNÝ PRIESTOR

Aby sa žiaci i pedagógovia cítili v škole čo najpríjemnejšie, kladieme dôraz na vytváranie priateľskej atmosféry pre tvorivú prácu, na vedenie žiakov k zdravému životnému štýlu, na upravené a estetické prostredie tried, chodieb a exteriéru školy. Vedeť žiakov k humanite, k patriotizmu, k národnej hrdosti, ku úzkej spolupatričnosti ale aj ku návykom plnenia si povinností. Rešpektujeme individualitu osobnosti každého žiaka vo vyučovacom procese i mimo neho. V triedach i na stenách chodieb sú umiestnené nástenky zamerané na výchovu podľa rôznych tém.

Už dlhoročne vytvárame spoločnými silami v budove školy „zelené prostredie“. Máme v škole obrovské množstvo kvetov a ostatnej zelene, čo prispieva k utváraniu kvalitného a zdravého prostredia na výchovno-vzdelávací proces. Vďaka školskému dvoru, ktorý budujeme ako ekoplochu, môžeme realizovať pre žiakov rôzne druhy zážitkového vyučovania. Chodby skrášľuje kvetinová výzdoba a vytvorené oddychové priestory pre rodičov i žiakov. V zmysle technických opatrení je nutná orientácia na environmentálne prijateľné a úsporné technológie, na budovanie exteriérovej aj interiérovej zelene, na ekologické spôsoby čistenia aj na využívanie ekologických materiálov a produktov.

Na informačných tabuliach a nástenkách poskytujeme pre žiakov a rodičov aktuálne informácie o aktivitách školy a sú aj priebežne aktualizované na webovej stránke školy.

Škola sa snaží o budovanie priateľskej atmosféry medzi žiakmi navzájom i medzi žiakmi a pedagógmi.

9. PODMIENKY NA ZAISTENIE OCHRANY ZDRAVIA PRI VÝCHOVE A VZDELÁVANÍ

Nevyhnutnosťou pre realizáciu ŠkVP je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku žiakov a učiteľov, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební a ostatných priestorov školy podľa platných noriem(svetlo, teplo,

hlučnosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku atď.). Naša škola spĺňa všetky kritériá v zmysle platnej legislatívy.

Škola vytvára bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie a na prácu všetkých zamestnancov. Dbá na dodržiavanie školského poriadku. Vo všetkých učebniach a špecializovaných učebných priestoroch sú vypracované prevádzkové poriadky, s ktorými sú preukázateľne informovaní tak všetci tam vyučujúci PZ, ako aj všetci žiaci, ktorí tam absolvujú výchovno-vzdelávací proces.

Škola prihliada na základné fyziologické potreby žiakov, vytvára podmienky na zdravý vývin žiakov a na predchádzanie sociálno-patologických javov, zaisťuje bezpečnosť a ochranu žiakov, poskytuje nevyhnutné informácie na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia žiakov, zabezpečuje výkon dozoru na zamedzenie školských a pracovných úrazov, napoškodzovanie majetku školy.

Priestory školy poskytujú bezpečné prostredie na vyučovanie. Sú vybavené a udržiavané predpísaným spôsobom.

Každoročne na začiatku školského roka vykonávajú triedni učitelia poučenia žiakov (písomný záznam v triednej knihe a v žiackych knižkách žiakov):

- o bezpečnosti a ochrane zdravia
- o požiarnej ochrane
- o zásadách evakuácie žiakov.

Poučenia vykonávajú triedni učitelia v rámci triednických hodín, ktoré sú blokovo zaradované na začiatok školského roka. Podobným spôsobom sú s týmito pravidlami oboznamovaní rodičia počas prvého stretnutia rodičovského združenia prostredníctvom triednych učiteľov. Tieto skutočnosti sa písomne archivujú a sú overené podpismi žiakov a rodičov.

Evakuačné plány a schémy sú zverejnené v každej triede a v spoločných priestoroch školy. Nácviky evakuácie budovy školy sa vykonávajú dvakrát ročne.

Na začiatku školského roka sa vykonávajú poučenia žiakov o pravidlách práce v odborných učebniach. Tieto poučenia zabezpečujú vyučujúci a sú zverejnené v písomnej podobe v jednotlivých odborných učebniach.

Úvodné hodiny telesnej výchovy v každej triede sú zamerané na poučenie žiakov o pravidlách správania sa v priestoroch vyčlenených na telesnú výchovu. Žiaci so zdravotným obmedzením majú možnosť podať žiadosť o oslobodenie z telesnej výchovy.

Pred exkurziami a výletmi sú žiaci oboznamovaní s bezpečnostnými opatreniami počas trvania školskej akcie.

Škola vedie evidenciu školských úrazov žiakov, ku ktorým došlo počas výchovno-vzdelávacieho procesu a pri činnostiach organizovaných školou. Pri vzniku školského úrazu vyhotovuje záznam o školskom úraze. Vykonáva práce spojené s opravou, údržbou a hygienou školy, preventívne opatrenia na predchádzanie mimoriadnych udalostí.

Za bezpečnosť počas organizovaných presunov žiakov mimo školského areálu zodpovedá organizátor (pedagóg školy), prípadne pedagogický vedúci presunu. Organizácia výletov, exkurzií, školy v prírode a výcvikov (plaveckého výcviku, lyžiarskeho a snoubordingového výcviku), ako aj organizácia iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti školy sa riadi platnou legislatívou (Vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka.

Technickí pracovníci školy (ekonómka, školník) zabezpečujú, aby vonkajší areál školy (predovšetkým prístupové cesty – chodníky) bol udržiavaný v bezpečnom stave aj v prípade nepriaznivých poveternostných podmienok.

Škola vykonáva vstupné inštruktáže a pravidelné školenia svojich zamestnancov v tejto oblasti prostredníctvom odborného pracovníka. Školenia sa uskutočňujú v pravidelných dvojročných cykloch v zmysle platných zákonných predpisov.

Škola má vypracovaný svoj „Požiarň štátút“, „Pravidlá o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci“, „Prevádzkový predpis kontroly elektrického zariadenia“, „Úlohy preventívnych a ochranných služieb“ a „Prehľad odborných kontrol elektrických, plynových, tlakových a ostatných zariadení“.

Školenia zamerané na ochranu zdravia sa uskutočňujú aj v rámci učiva Ochrana prírody a zdravia v každom ročníku a v samostatných kurzoch.

Pôsobenie školy v oblasti bezpečnosti je orientované predovšetkým na preventívne opatrenia, ktoré majú minimalizovať frekvenciu vzniku situácií ohrozujúcich zdravie účastníka výchovno – vzdelávacieho procesu.

Za najrizikovejšie faktory, ktoré môžu znamenať zvýšené nebezpečenstvo ohrozenia zdravia považujeme:

Zo strany žiakov :

- nedodržiavanie príslušných ustanovení školského poriadku (nedovolené opustenie budovy školy, presuny po budove a nedodržiavanie pravidiel školského poriadku)
- náhodné úrazy počas hodín telesnej výchovy
- úrazy počas prestávok, úrazy v šatniach a školskej jedálni (vykonávame pravidelný pedagogický dozor nad žiakmi v priestoroch školy)

Zo strany zamestnancov :

- presuny po budove
- možné úrazy pri praktických prácach, demonštrácii pokusov a telocvičných úkonov.

Dôležitý je vhodný stravovací a pitný režim žiakov (podľa vekových a individuálnych potrieb žiakov a učiteľov). Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana žiakov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára, či iných špecialistov. Poskytovanie prvej pomoci je materiálne zabezpečené zdravotníckymi pomôckami, ktoré sa nachádzajú v zborovni školy, miestnosti ekonómky školy a kabinete učiteľov telesnej výchovy. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a v okolí. Výrazne sú označené všetky nebezpečné predmety a časti využívaných priestorov. V škole sú vytvorené bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky v priestoroch na vyučovanie. Dôležité telefónne čísla pre prípad súrnej zdravotníckej pomoci a havarijného stavu sú zverejnené na verejne prístupných miestach. Havarijné stavy sa hlásia technickému zamestnancovi školy na vrátnici.

10. PERSONÁLNE ZABEZPEČENIE

Efektívna realizácia IŠkVP je podmienená potrebným personálnym zabezpečením podľa nasledujúceho rámca, pričom sa musí vychádzať z požiadaviek formulovaných v platnej legislatíve. Realizácia štátneho vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce personálne podmienky, ktoré zabezpečia efektívnosť vzdelávania a vytváranie spolupracujúcich sociálnych vzťahov medzi účastníkmi procesu vzdelávania. Ide o nasledujúce cieľové podmienky, ku ktorým chceme smerovať.

Vedúci pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti, vykonali prvú atestáciu, spĺňajú podmienku dĺžky výkonu pedagogickej činnosti, ukončili funkčné vzdelávanie (najneskôr do troch rokov od ustanovenia do kariérovej pozície),
- sú odborne pripravení na riadenie pracovnej skupiny a osvojené manažérske zručnosti uplatňujú pri riadení pracovného kolektívu,
- podporujú a vytvárajú podmienky pre odborný rast a ďalšie vzdelávanie svojich zamestnancov,
- vytvárajú predpoklady pre fungujúce, motivované a spolupracujúce spoločenstvo v škole s náročnou profesionalitou a podporujúcim prostredím,
- zabezpečujú podmienky pre dobrú klímu v oblasti personálnych vzťahov – vo vzťahu k žiakom, v rámci pedagogického zboru a vo vzťahu k rodičom a širšej komunite.

Pedagogickí zamestnanci

- spĺňajú kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej činnosti a kvalifikačné požiadavky stanovené platnou legislatívou,
- pre realizáciu športovej prípravy v príslušnom športovom odvetví je potrebná trénerská kvalifikácia,
- preukazujú profesijné kompetencie pri práci so žiakmi a s rodičmi,
- sú ako súčasť kolektívu schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, práce v tímoch a kooperatívneho riešenia problémov,
- uplatňujú zásady tímovej práce, kooperatívneho a konštruktívneho riešenia problémov, preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii žiakov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení triedy a udržaní neformálnej disciplíny.

POŽIADAVKY NA KONTINUÁLNE VZDELÁVANIE PEDAGOGICKÝCH A OSTATNÝCH ZAMESTNANCOV

Kontinuálne vzdelávanie ako súčasť celoživotného vzdelávania je sústavný proces nadobúdania vedomostí, zručností a spôsobilostí, ktorého cieľom je získať, udržiavať, obnovovať, zdokonaľovať, rozširovať a dopĺňať profesijné kompetencie pedagogických a odborných zamestnancov. Ide o kompetencie potrebné na výkon pedagogickej činnosti, špecializovaných činností, na výkon riadiacej činnosti a tiež na doplnenie kvalifikačných predpokladov na vyučovanie predmetov. Pedagogickí zamestnanci školy sa každoročne v zmysle Plánu kontinuálneho vzdelávania, Plánu MZ a PK, vlastnej iniciatívy alebo iniciatívy vedenia školy každoročne zapájajú do rozličných vzdelávaní s cieľom inovovať obsah a metódy výučby, skvalitniť výchovno-vzdelávací proces a celkovú prácu v škole a prispieť k svojmu osobnostnému a profesionálnemu rastu. Požiadavky na typ a výber kontinuálneho vzdelávania sa každoročne prispôsobujú potrebám školy vychádzajúcich z aktuálneho zloženia pedagogického zboru, zloženia žiakov v triedach v jednotlivých ročníkoch a zapájania sa školy do národných projektov zameraných na modernizáciu vzdelávania na základných školách (napr. práca s informačno-komunikačnými technológiami, práca so žiakmi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, premena tradičnej školy na modernú a iné).

Vedenie školy považuje za prioritnú úlohu zabezpečiť:

- uvádzanie začínajúcich učiteľov do pedagogickej praxe,
- prípravu pedagogických zamestnancov na zvyšovanie si svojich kompetencií hlavne jazykových spôsobilostí, schopností efektívne pracovať s IKT,

- priebežné vzdelávanie pedagogických zamestnancov o školskom vzdelávacom programe a o jeho doplnení,
- motivovanie pedagogických zamestnancov pre neustále sebavzdelávanie, vzdelávanie, zdokonaľovanie profesijnej spôsobilosti,
- pripravovať pedagogických zamestnancov na výkon špecializovaných funkcií, napr. triedny učiteľ, výchovný poradca, vedúci predmetovej komisie, atď.,
- zdokonaľovanie osobnostných vlastností pedagogických zamestnancov, spôsobilosti pre tvorbu efektívnych vzťahov, riešenie konfliktov, komunikáciu a pod.,
- sprostredkovanie pedagogickým pracovníkom najnovšie poznatky (inovácie) z metodiky vyučovania jednotlivých predmetov, pedagogiky a príbuzných vied ako aj z odboru,
- prípravu pedagogických zamestnancov pre výkon činností nevyhnutných pre rozvoj školského systému,
- pripravovať pedagogických zamestnancov na získanie prvej a druhej atestácie,
- sprostredkovanie operatívneho a časovo aktuálneho transferu odborných a metodických informácií prostredníctvom efektívneho informačného systému.

Podrobný a konkrétny plán kontinuálneho vzdelávania pedagogických zamestnancov je súčasťou ročného plánu výchovnovzdelávacej činnosti školy na daný školský rok.

II. CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO VZDELÁVACIEHO PROGRAMU

1. PEDAGOGICKÝ PRINCÍP ŠKOLY

1.1 CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Zmysel našej práce nevidíme iba v predávaní izolovaných informácií a vyžadovaní jeho následného opakovania žiakmi. Chceme, aby žiaci získali potrebné vedomosti a zručnosti, aby o obsahu učiva premýšľali, aby hľadali medzi faktami súvislosti, s ktorými sa zoznamujú a to nielen v rámci jedného predmetu. Tento prístup chápeme ako cestu k pretaveniu znalostí a vedomostí v zručnosti a postoje.

Školský vzdelávací program nadväzuje na tradície a všetko pozitívne z predchádzajúcej činnosti školy. Stálou súčasťou našej práce bude vytváranie bezpečného, zdravého, ústretového, primerane náročného, estetického a motivujúceho školského prostredia. Prioritou je zvládnutie kľúčových kompetencií na konci vzdelávacieho obdobia a zvládnutie očakávaných výstupov väčšinou žiakov. Chceme zúročiť naše skúsenosti pri poskytovaní starostlivosti deťom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, žiakom mimoriadne talentovaným. Zárukou splnenia našich zámerov bude dostatočne stabilizovaný pedagogický zbor.

Základným princípom školy je, **aby každý žiak v škole zažil úspech.**

STRATEGICKÉ CIELE

- ✓ Dáme šancu každému žiakovi, aby sa rozvíjal podľa svojich možností a schopností a bolo mu umožnené zažiť úspech. Preto škola zabezpečí podmienky na vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami tak, aby mali rovnocenný prístup k vzdelávaniu. Pre týchto žiakov vytvoríme individuálny vzdelávací plán.
- ✓ Výchovno-vzdelávaciu činnosť usmerníme tak, aby sme žiakov pripravovali na život, ktorý od nich vyžaduje, aby boli schopní kriticky a tvorivo myslieť, rýchlo a účinne riešiť problémy. K

tomu, aby sa žiaci naučili riešiť problémy, musia sa vedieť pýtať, hľadať problémy a snažiť sa nájsť odpovede. Na realizáciu tejto úlohy využijeme problémové úlohy a tvorbu projektov.

- ✓ Budeme vychovávať proeurópsky orientovaných, zdravo sebavedomých a slušných ľudí, ktorí vedia stáť za svojimi názormi a vedia rešpektovať názory iných. Na realizáciu úlohy využijeme v edukačnom procese etickej výchovy rôzne modelové situácie, kde poskytneme deťom možnosť zaujať stanovisko, vyjadriť svoj názor a možnosti riešenia aktuálnych problémov.
- ✓ Žiakom dáme komunikatívne zručnosti nielen v materinskom jazyku, ale i v cudzích jazykoch, ktoré tvoria základ pre život v každej spoločnosti.
- ✓ Dáme žiakom kvalitnú počítačovú gramotnosť a kompetencie využívania informačno-komunikačných technológií : prácu s PC, interaktívnymi tabuľami, prácu s tabletmi.
- ✓ Vytvoríme školu s dobrým imidžom, kvalitným vybavením a personálnym obsadením.
- ✓ Vytvoríme školu s dobrou školskou a triednou klímou, kde sa každý zamestnanec a žiak školy bude rád vracat'. Spoločne sa budeme učiť tolerancii a budeme sa navzájom počúvať.
- ✓ Rozvíjať manuálne zručnosti, tvorivé, umelecké a psychomotorické schopnosti, aktuálne poznatky a pracovať s nimi na praktických cvičeniach v oblastiach súvisiacich s nadväzujúcim vzdelávaním alebo s aktuálnymi požiadavkami na trhu práce.
- ✓ Posilňovanie úcty ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu – osobitne k dejinám Gemera.
- ✓ Posilňovať úctu k rodičom a ostatným osobám, ku kultúrnym a národným hodnotám a tradíciám štátu, ktorého je občanom, k štátnemu jazyku, k materinskému jazyku a k svojej vlastnej kultúre.
- ✓ Naučiť sa kontrolovať a regulovať svoje správanie, starať sa a chrániť svoje zdravie vrátane zdravej výživy a životné prostredie a rešpektovať všeľudské etické hodnoty.
- ✓ Rozvíjať finančnú gramotnosť v súlade s Národným štandardom finančnej gramotnosti.
- ✓ Uskutočňovať poznávacie a vzdelávacie exkurzie pre žiakov ZŠ a rozvíjať tým zážitkové vnímanie žiakov (orientácia na národné povedomie, vlastenectvo).
- ✓ Pravidelne na vyučovacích hodinách diferencovať prácu žiakov podľa ich schopností. Vysokú pozornosť venovať začleneným žiakom v triedach.
- ✓ Pozornosť venovať kvalite vyučovania slovenského jazyka a literatúry tak na úrovni primárneho vzdelávania, ako aj na úrovni nižšieho stredného vzdelávania. Zamerať sa na čítanie s porozumením, celkovú čitateľskú gramotnosť a na rozvoj komunikácie.
- ✓ Implementovať inovačné pedagogické metódy s využitím informačných a komunikačných technológií.
- ✓ Zabezpečiť pravidelnosť školskej dochádzky a jej porušovanie bezodkladne riešiť so zákonnými zástupcami žiaka. Plnenie povinnej školskej dochádzky štvrťročne vyhodnocovať a prijímať vlastné účinné opatrenia na predchádzanie porušovania tejto povinnosti.
- ✓ V predmete občianska náuka skvalitniť výučbu ekonomických tém s využitím tém na informácie o eure, venovať pozornosť témam v oblasti ľudských práv, práv dieťaťa, rodovej rovnosti, tolerancie, multikultúrnej výchovy, problematike migrácie, spolupráce s európskymi národmi a zvyšovania národného povedomia.
- ✓ Uskutočniť kroky na prevenciu šikanovania podľa vnútorného predpisu, resp. okamžite riešiť náznaky šikanovania.
- ✓ Realizovať princíp včasnej prevencie monitorovaním správania žiakov, priebežným hodnotením v triede i v škole, ako aj opatreniami na zvyšovanie bezpečnosti žiakov.
- ✓ Realizovať projekty a aktivity zamerané na prevenciu a elimináciu rizikového správania.
- ✓ Klásť veľký dôraz na výchovnú stránku výchovno–vzdelávacieho procesu, najmä na dôstojné vystupovanie, správanie sa a úpravu zovňajšku.

- ✓ V rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využívať školskú knižnicu.
- ✓ Zabezpečiť materiálne vybavenie školy učebnými pomôckami na adekvátnej úrovni zodpovedajúcej požiadavkám súčasnosti.
- ✓ Realizovať aktivity a úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu prevencie obezity. Rozvíjať osvetovú, výchovnú aj vzdelávaciu činnosť žiakov s dôrazom na zdravú výživu, prevenciu zdravia, zdravé potraviny a na fyzickú aktivitu žiakov, najmä zo sociálne znevýhodnených skupín.
- ✓ Rozšíriť možnosti mimoškolských a záujmových aktivít.
- ✓ Vytvárať podmienky na ďalšie vzdelávanie pedagógov.
- ✓ Získavať sponzorov z lokálnych a celoslovenských zdrojov, získavať zahraničné granty a zapájať sa do projektov v rámci SR a EÚ.
- ✓ Naučiť žiakov tímovo pracovať, komunikovať medzi sebou a rešpektovať sa navzájom.

1.2 VLASTNÉ ZAMERANIE ŠKOLY

Veľkú časť žiakov našej školy tvoria žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia, preto výchovno-vzdelávacia činnosť na škole je náročná a vyžaduje si dobre pripravených, kvalifikovaných pracovníkov, ktorí sa musia naďalej vzdelávať a nachádzať vhodné inovatívne metódy a formy práce, aby aj žiaci vyžadujúci si osobitnú starostlivosť boli v škole úspešní.

Našu prácu brzdia nielen nie len veľké medzery v sociálnom správaní, ale najmä jazyková bariéra. Keďže sú to žiaci s rečovou bariérou, veľký dôraz kladieme na uvedomelé čítanie, tvorivú komunikáciu a rozvíjanie slovnej zásoby. A preto sme vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra pristúpili k navýšeniu časových dotácií.

Po kognitívnej stránke je našim cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu a sebahodnotenie. Priorita je najmä zvýšiť úroveň čitateľskej gramotnosti žiakov prostredníctvom čítania literatúry a inovatívnymi metódami výučby spisovného slovenského jazyka.

Vyučovanie v špeciálnych triedach je zamerané hlavne na pracovné vyučovanie, v rámci ktorého žiaci nadobudnú praktické zručnosti v rôznych oblastiach, ktoré im umožnia ľahšie začlenenie sa medzi ostatnú populáciu. Získané zručnosti a návyky dokážu uplatniť pri ďalšom vzdelávaní, prípadne v domácnosti.

V dnešnej dobe rapídne narastajú problémy v správaní, a preto chceme v tomto smere intenzívne pôsobiť. Aj napriek tomu, že s tvrdými drogami sme sa na našej škole nestretli, je potrebné sústavné pôsobiť proti fajčeniu a záškoláctvu cez koordinátora prevencie, výchovného poradcu, rodičov a všetkých vyučujúcich, účelným využívaním voľného času. Pri prevencii drogových závislostí sa chceme zamerať aj na iné aktivity ako besedy napríklad realizáciou žiackych projektov v tejto oblasti. Chceme si všímať talent v jednotlivých oblastiach a rozvíjať ho do maximálnej možnej miery účasťou žiakov na rôznych talentových súťažiach.

V neposlednom rade je našim zameraním – starostlivosť o individuálne začlenených, zdravotne oslabených a sociálne znevýhodnených žiakov. Systém starostlivosti im zabezpečujeme prostredníctvom individuálneho začlenenia s požadovanou starostlivosťou, zriadením špeciálnych tried, zavádzaním asistentov učiteľa. Na vyučovaní vedieme žiakov ku kooperatívnemu učeniu a správaniu, primerane využívame IKT, učíme žiakov pracovať s počítačom a internetom. Počas celého vzdelávania vedieme žiakov k nadobúdaniu sociálnych zručností.

Dôležitým cieľom práce školy bude dbať a zvyšovať úroveň vychovanosti detí a žiakov ako jedného z úspešných predpokladov pre ich ďalšie vzdelávanie. Cieľom dennej práce pedagogických zamestnancov bude uplatňovať základný princíp humanistickej pedagogiky, slobodu jedinca spájať s mravnosťou založenou na poriadku a uvedomelej disciplíne v každej činnosti detí a žiakov. K

tomuto cieľu dôjdeme vytvorením humánneho prostredia v materskej škole a v základnej škole ako centra denného stretávania sa detí a žiakov, živej diskusie a neustálej komunikácie medzi žiakmi, medzi vedením školy a zamestnancami, medzi pedagógmi a žiakmi a ostatnou verejnosťou. Škola sa bude naďalej profilovať podľa aprobačného zloženia pedagogického zboru, vhodným výberom variantov učebných plánov. zabezpečíme športové aktivity a zapojíme sa do súťaží a športového diania v obci.

Škola každoročne ponúka žiakom niekoľko záujmových útvarov so zameraním na širokú oblasť ich záujmov – environmentálnu výchovu, športovú výchovu, vedomostný rozvoj, vyučovanie anglického jazyka, počítačovú gramotnosť, tvorivú výrobu, tanec a spev a celkovú všestrannosť. Okrem rôznorodých aktivít v rámci záujmových útvarov pravidelne organizuje divadelné predstavenia a výchovné koncerty, školské výlety a exkurzie, lyžiarsky a korčuľarsky kurz, rôzne súťaže, kvízy a olympiády, besedy a stretnutia s odborníkmi v rozličných oblastiach, nadačné zbierky a aktivity smerujúce k správne formovaniu charakteru žiakov, podujatia zamerané na zdravú školu a environmentálnu výchovu, športové dni a turnaje, turistické a poznávacie vychádzky, jesenné a letné účelové cvičenia, rôzne programy a vystúpenia žiakov, karnevaly, výstavy žiackych prác a množstvo ďalších aktivít.

2. STUPNE VZDELANIA

Dĺžka štúdia	Nižšie stredné vzdelávanie ISCED 2	5 rokov
	Vek žiaka	11 – 16 rokov
	Povinná školská dochádzka	10 rokov
Forma štúdia	denná, individuálna osobitný spôsob plnenia školskej dochádzky	
Spôsob ukončenia štúdia	získa žiak absolvovaním poslednej časti uceleného vzdelávacieho programu	
Doklad o dosiahnutom vzdelaní	Vysvedčenie s doložkou	

2.2 CIELE NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA

Ciele výchovy a vzdelávania predstavujú spoločný základ pre konkretizované predmetové ciele a špecifické ciele prierezových tém, ktoré sa majú vzdelávaním naplniť.

Hlavným cieľom je, aby žiaci nadobudli:

- rozvíjať u žiakov funkčnú gramotnosť a kritické myslenie;
- umožňovať každému žiakovi v rámci výučby nadobúdanie kompetencií vlastnou činnosťou a aktivitami zameranými aj na objavovanie a vytváranie nových významov;
- motivovať žiakov k zodpovednosti a záujmu o vlastné vzdelávacie výsledky prostredníctvom ich aktívneho zapojenia do procesu vzdelávania;
- viesť žiakov k využívaniu efektívnych stratégií učenia sa (učiť sa učiť);
- poskytovať každému žiakovi príležitosť objaviť a rozvinúť svoje schopnosti v súlade s reálnymi možnosťami, aby tak získal podklad pre optimálne rozhodnutie o svojom ďalšom vzdelávaní;

- sprostredkovať dostatok príležitostí na osobnostný rozvoj každého žiaka;
- rozvíjať u žiakov sociálne kompetencie s dôrazom na kultivovanú komunikáciu a spoluprácu;
- viesť žiakov k uplatňovaniu svojich práv, plneniu svojich povinností a rešpektovaniu práv iných ľudí.

2.2 PROFIL ABSOLVENTA NIŽŠIEHO STREDNÉHO VZDELÁVANIA

Profil absolventa sa odvíja od kompetencií, ktoré žiak získal v procese vzdelávania a sebavzdelávania v rámci nižšieho stredného stupňa vzdelávania a iných rozvíjajúcich aktivít.

Absolvent nižšieho stredného vzdelávania disponuje nasledujúcimi základnými kompetenciami, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vyučovacích predmetov a špecifických cieľov prierezových tém na tomto stupni vzdelávania:

- pozná a uplatňuje efektívne techniky učenia sa a osvojovania si poznatkov;
- vyjadruje sa súvisle, výstižne a kultivovane písomnou aj ústnou formou;
- využíva cudzí jazyk na úrovni používateľa základov jazyka;
- používa matematické postupy a vedomosti pri riešení praktických problémov, je schopný aplikovať osvojené matematické modely logického a priestorového myslenia;
- používa informačné a komunikačné technológie pre potreby učenia sa a pre svoj život;
- vyhľadá a využije viaceré informácie a možnosti pri plánovaní úloh a riešení problémov s uplatnením zásad kritického myslenia;
- dokáže aplikovať osvojené poznatky a metódy prírodných vied vo svojom živote;
- uplatňuje osvojené základy pre efektívnu spoluprácu a komunikáciu v skupine;
- posúdi svoje silné a slabé stránky s ohľadom na svoje ďalšie vzdelávanie a budúce profesijné záujmy;
- chápe dôležitosť ochrany svojho zdravia a uprednostňuje základné princípy zdravého životného štýlu v každodennom živote;
- uvedomuje si význam kultúrneho dedičstva a umenia vo svojom živote a živote celej spoločnosti;
- prijíma rozmanitosť ako prirodzenú súčasť spoločnosti;
- pozná a uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných;
- má predpoklady stať sa aktívnym občanom v národnom i globálnom kontexte.

Získané kompetencie žiaka menia svoju kvalitu (rozvíjajú sa) v priebehu jeho ďalšieho vzdelávania.

2.3 SPÔSOB, PODMIENKY UKONČENIA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA A VYDÁVANIE DOKLADU O ZÍSKANOM NIŽŠOM STREDNOM VZDELÁVANÍ.

Nižšie stredné vzdelanie ISCED 2 získa žiak úspešným absolvovaním posledného ročníka ucelenej časti vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre druhý stupeň základnej školy. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na vysvedčení v deviatom ročníku sa do doložky uvedie: **Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.**

Mimoriadne nadaný žiak môže skončiť základnú školu skôr ako za deväť rokov. Dokladom o získanom stupni vzdelania je vysvedčenie s doložkou. Na vysvedčení sa do doložky uvedie: **Žiak získal nižšie stredné vzdelanie.**

Ak žiak ukončí plnenie povinnej školskej dochádzky v nižšom ročníku ako deviatom ročníku, na vysvedčení z príslušného ročníka sa mu do doložky uvedie: **Žiak získal primárne vzdelanie.**

Žiakovi so zdravotným znevýhodnením, ktorý sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu, sa v doložke vysvedčenia uvedie: **Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu.**

Ak sa úpravy vzdelávania žiaka vzťahujú len k niektorým vyučovacím predmetom, v doložke vysvedčenia sa uvedie: **Bol(a) vzdelávaný(á) podľa individuálneho vzdelávacieho programu uplatňovaného v predmete (predmetoch) ... .**

Žiakovi, ktorý ukončil vzdelávanie v základnej škole, sa na vysvedčení uvedie, koľko rokov povinnej školskej dochádzky splnil.

Vydávanie dokladu o získanom vzdelaní

Doklady o získanom vzdelaní sa vydávajú na predpísaných tlačivách schválených Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky.

Škola vydá žiakovi na konci prvého polroka výpis vysvedčenia a vysvedčenie natrvalo na konci školského roka.

Odpis vysvedčenia sa vydá na žiadosť osoby, ktorej bolo vysvedčenie vydané, alebo na žiadosť jej zákonného zástupcu. Odpis musí byť doslovným odpisom originálu listiny, pričom sa uvedú mená, priezviská a akademické tituly osôb, ktorých podpisy sú na ňom uvedené, s pripojením značky „v. r.“. Odpis sa opatrí doložkou o jeho obsahovej zhode s originálom listiny, overí sa odtlačkom pečiatky školy a podpisom osoby, ktorá odpis vydala, s uvedením miesta a dátumu jeho vydania. O vydaní odpisu sa vykoná záznam v príslušnom triednom katalógu žiaka s uvedením dátumu a podpisu osoby, ktorá odpis vydala. Neskoršia zmena mena alebo priezviska žiaka sa na origináli listiny ani na jej odpise nevyznačuje.

3. VZDELÁVACIE OBLASTI A PRIEREZOVÉ TÉMY

3.1 VZDELÁVACIE OBLASTI

Vzdelávacie oblasti sú okruhy, do ktorých patrí problematika príbuzných vyučovacích predmetov. Zabezpečujú nadväznosť a previazanosť obsahu jednotlivých vyučovacích predmetov patriacich do konkrétnej oblasti. Umožňujú rozvíjanie medzipredmetových vzťahov.

VZDELÁVACIA OBLASŤ	PREDMETY
JAZYK A KOMUNIKÁCIA	SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA, ANGLICKÝ JAZYK, 2. CUDZÍ JAZYK
MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI	MATEMATIKA , INFORMATIKA
ČLOVEK A PRÍRODA	FYZIKA , CHÉMIA, BIOLÓGIA
ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ	DEJEPIS , GEOGRAFIA, OBČIANSKA NÁUKA
ČLOVEK A HODNOTY	ETICKÁ VÝCHOVA / NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA
ČLOVEK A SVET PRÁCE	TECHNIKA
UMENIE A KULTÚRA	HUDOBNÁ VÝCHOVA, VÝTVARNÁ VÝCHOVA
ZDRAVIE A POHYB	TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

3.2 ZAČLENENIE PRIEREZOVÝCH TÉM

Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov. Rýchlo sa meniaci realita súčasnej globalizovanej spoločnosti, s novými technológiami a sociálnymi zmenami ovplyvňuje postoje, hodnotový systém žiakov a ich konanie. Táto skutočnosť sa musí odraziť aj vo vzdelávaní. Vhodným prostriedkom na to sú prierezové témy, ktoré sa svojím obsahom a výchovným zameraním premietajú do vymedzených vzdelávacích oblastí, dopĺňajú ich, prepájajú ich obsah s aktuálnym dňom v spoločnosti, s každodennou žitou skúsenosťou žiaka a konkrétnej triedy. V tomto zmysle prierezové témy priaznivo ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania funkčných kompetencií žiakov.

PRIEREZOVÉ TÉMY – NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

- **Osobnostný a sociálny rozvoj**
- **Výchova k manželstvu a rodičovstvu**
- **Environmentálna výchova**
- **Mediálna výchova**
- **Multikultúrna výchova**
- **Ochrana života a zdravia**

1. OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Prierezová téma sa prelína celým vzdelávaním. Jej hlavným cieľom je rozvíjať osobnosť žiakov predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt. Prostredníctvom nej sa zároveň s vedomostným rozvojom žiakov cielene rozvíjajú aj ich osobné a sociálne kompetencie. Umožňuje žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných. Usmerňuje ich v tom, ako chrániť svoje zdravie a odolávať rizikám. Pri správnom uplatňovaní významne prispieva k pozitívnej sociálnej klíme školy, dobrým vzťahom medzi žiakmi a medzi učiteľmi a žiakmi.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- porozumel sebe a iným;
- optimálne usmerňoval vlastné správanie
- osvojil si, využíval a ďalej rozvíjal zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce;
- nadobudol základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňoval ich pri prezentácii seba a svojej práce
- získal a uplatňoval základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií;
- rešpektoval rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Téma	Predmet
osobnostné vlastnosti človeka, postoje, hodnoty, motivácia, temperament	DEJ, OBN, ETV, SJL, CUJ, HUV, VYV, TŠV, NAV
obraz seba, sebadovedomie a sebadôvera, sebaúcta, sebaovládanie, poznanie svojich slabých a silných stránok, povedomie vlastnej hodnoty, elementy formujúce sebaúctu v školskom veku – rodina, škola, vrstovníci, zovňajšok, záujmy, vzťahy, úspech a pod.	DEJ, OBN, ETV, SJL, CUJ, HUV, VYV, TŠV, NAV
pozitívne hodnotenie druhých v bežných podmienkach, pozitívne hodnotenie najbližších (rodina, kamaráti, učitelia), verbálne i písomné vyjadrenie pozitív iných, úcta k postihnutým, starým a chorým ľuďom,	DEJ, OBN, ETV, SJL, CUJ, HUV, VYV, TŠV, NAV

tolerancia a intolerancia medzi ľuďmi, diskriminácia, rasizmus, akceptácia a tolerancia druhého človeka, adekvátne dávanie a prijímanie kritiky, prejavovanie pozitívnych citov k ľuďom	
sociálna komunikácia – druhy, formy; SK na makroúrovni i mikroúrovni v škole, v rodine, vo vrstovníckej skupine, verbálna a neverbálna komunikácia, rozhovor v medziľudských vzťahoch, efektívne vedenie rozhovoru, spoločenské správanie	DEJ, OBN, ETV, SJL, CUJ, HUV, VYV, TŠV, NAV
druhy a typy konfliktov, reakcie na konflikty – agresívne, únikové a asertívne správanie ľudí; komunikačné bariéry v medziľudských vzťahoch, postupy v komunikácii s problémovými ľuďmi, adekvátne vedenie sporov (v rodine, škole, medzi vrstovníkmi)	DEJ, OBN, ETV, SJL, CUJ, HUV, VYV, TŠV, NAV
agresivita, násilie a vandalizmus v škole, v rodine, v skupine; druhy a formy agresie, typy agresorov a obetí; príčiny a dôsledky šikanovania a agresie; reakcie ľudí na agresiu; prevencia a odstraňovanie agresie, šikanovania a psychického týrania v škole, v rodine v skupinách	DEJ, OBN, ETV, SJL, CUJ, HUV, VYV, TŠV, NAV

Prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu uvedených predmetov, ich uplatňovanie vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov, plánu práce koordinátora prevencie drogových závislostí a iných sociálno-patologických javov v škole, plánu práce výchovného poradcu i ďalších koordinátorov.

2. VÝCHOVA K MANŽELSTVU A RODIČOVSTVU

Dôležitou súčasťou osobnostného rozvoja žiakov je príprava na zodpovedné partnerské vzťahy, manželstvo a rodičovstvo. Prierezová téma **Výchova k manželstvu a rodičovstvu** je zameraná na utváranie základných vedomostí a zodpovedných postojov v oblasti partnerských vzťahov a rodičovstva v súlade s vedeckými poznatkami a etickými normami. Pri realizácii témy je nevyhnutné vychádzať zo životnej reality žiakov v konkrétnej triede, ich veku, zrelosti, vývinového štádia. Podmienkou je taktný a citlivý prístup pedagóga. Škola môže využiť aj pomoc alebo služby relevantných odborníkov.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- osvojil základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin jeho osobnosti v súčasnosti i v budúcnosti;
- získal základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva;
- osvojil zásady bezpečného správania a porozumel rizikám v oblasti sexuality;
- uprednostňoval základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom (každodennom) živote.

Prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu týchto predmetov: slovenský jazyk a literatúra, matematika, biológia, anglický jazyk, ruský jazyk, geografia, občianska náuka, náboženská výchova. Ich uplatňovanie vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov.

3. ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Environmentálna výchova umožňuje žiakovi získať vedomosti, zručnosti, postoje a návyky k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia dôležitého pre trvalo udržateľný život na Zemi. Vedie žiakov ku komplexnému pochopeniu vzájomných vzťahov človeka, organizmov a životného prostredia, kde sú prepojené aspekty ekologické, ekonomické a sociálne.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia.

Aktivitami ku Dňu Zeme, školskými výletmi a Školami v prírode získajú žiaci vedomosti aj zručnosti, ktorými si vytvárajú vzťah k prírode.

Prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu predmetov: matematika, slovenský jazyk a literatúra, hudobná výchova, výtvarná výchova, biológia, chémia, fyzika, informatika, geografia, telesná a športová výchova, technika a náboženská výchova. Ich uplatňovanie vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov, plánu práce koordinátora Environmentálnej výchovy, Zdravej školy i ďalších koordinátorov a činnosti niektorých záujmových útvarov.

4. MEDIÁLNA VÝCHOVA

Médiá predstavujú významný faktor, ktorý vplýva na vývin osobnosti a socializáciu detí a mladých ľudí. Médiá sú integrálnou súčasťou každodenného života žiakov, pričom výrazne ovplyvňujú ich správanie, utváranie hodnôt a životný štýl.

Hlavným cieľom prierezovej témy **Mediálna výchova** je rozvoj (postupné zvyšovanie úrovne) mediálnej gramotnosti žiakov – schopnosti kriticky prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov a zmysluplne využívať médiá. Na 2. stupni základnej školy je dôležité, aby sa žiaci na veku primeranej úrovni postupne dokázali orientovať v mediálnom svete a osvojili si stratégie bezpečného zaobchádzania s rôznymi druhmi médií. Dôraz sa kladie na rozvíjanie kritického myslenia; vhodnou metódou je spoločné skúmanie, analyzovanie a samostatné premýšľanie, pričom sa vychádza z konkrétnej reality žiakov v triede.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby (si) žiak:

- uvedomil význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti;
- nadobudol základné technické zručnosti potrebné pre používanie médií a médiá využíval zmysluplne;
- pochopil a rozlíšil pozitíva a negatíva využívania, vplyvu médií a ich produktov;
- získal kritický odstup od mediálnych produktov a ich obsahov a rozpoznal mediálne spracovanú realitu;
- osvojil si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov.

Téma	Predmet
kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty	SJL, INF, ETV, HUV, VYV
selektívne vyberať programy a nechať sa usmerniť dospelými	SJL, INF, ETV, HUV, VYV
schopnosť kriticky posudzovať mediálne šírené posolstvá a vytvárať vlastný pozitívny hodnotový rebríček	SJL, INF, ETV, HUV, VYV
vyberať programy na základe záujmov a potrieb - vplyv na osobnostný a profesijný rast	SJL, INF, ETV, HUV, VYV
naučiť sa eliminovať negatívne mediálne vplyvy	SJL, INF, ETV, HUV, VYV

Prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu uvedených predmetov, ich uplatňovanie vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov, plánu práce koordinátora prevencie drogových závislostí a iných sociálnopatologických javov v škole a činnosti niektorých záujmových útvarov. V rámci literárnej výchovy sa žiaci v tematickom celku filmová, rozhlasová a divadelná tvorba učia poznávať funkcie jednotlivých médií pri tvorbe svojej hodnotovej orientácie. V rámci slohovej výchovy, najmä v informačnom slohovom postupe sa budú žiaci učiť ako si správne vybrať vhodnú časopiseckú literatúru, primeranú veku, rozlišovať pozitívne a negatívne správy, vedieť ich správne vyselektovať (správna orientácia v médiách).

5. MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

S aktuálnou realitou celosvetovej globálnej spoločnosti a s multikultúrnym charakterom slovenskej spoločnosti sa spájajú riziká predsudkov a stereotypov, ktoré sa prejavujú v rôznych podobách neznášanlivosti, rasizmu či xenofóbie. Žiaci sú každodenne vystavení rôznym kultúrnym vplyvom a dostávajú sa do kontaktu s príslušníkmi rôznych kultúr. Prostredníctvom spoznávania svojej kultúry a iných kultúr, histórie, zvykov a tradícií sa žiaci naučia rešpektovať tieto kultúry ako rovnocenné a s ich príslušníkmi dokážu konštruktívne komunikovať a spolupracovať.

Pri realizácii tejto témy sa odporúča využívať také didaktické postupy a metódy, ktoré neučia stierať kultúrne rozdiely, ale pochopiť ich, akceptovať ich a tiež rešpektovať ľudské práva. S prierezovou témou **Multikultúrna výchova** úzko súvisí **regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra**, ktorá sa vo svojom obsahu ešte hlbšie zaoberá živým a hodnotným hmotným a nehmotným kultúrnym dedičstvom Slovenska. Poznanie tradícií je základom kultúrnej identity. Spoznávaním svojho regiónu, jeho kultúrneho a prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov k formovaniu ich historického vedomia.

Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky v regióne a pod. Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra sa môže realizovať ako súčasť učebných predmetov – výtvarná výchova, hudobná výchova a etická výchova, dejepis a geografia alebo prostredníctvom voliteľných predmetov, ako napr. regionálna výchova, regionálny dejepis a podobne. Súčasťou je regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval prirodzenú rozmanitosť spoločnosti;
- spoznal rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry;
- akceptoval kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu;
- uplatňoval svoje práva a rešpektoval práva iných ľudí;
- mal možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjal tak svoju kultúrnu identitu.

Prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu predmetov ETV, NAV, VYV, HUV, SJL, GEO, CUJ i ďalších predmetov, na ktorých sa vzdelávajú zmiešané skupiny žiakov z rôzneho kultúrneho a sociálneho prostredia a vyučujúci ich vedú k vzájomnému rešpektu a spolupráci, uplatňovanie prierezovej témy vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov a príslušného učiva predmetov, ktoré ho cieľom je spoznávať kultúrne hodnoty iných národov a národnostných menšín, činnosti viacerých záujmových útvarov. V rámci výchovnej stránky vyučujúci zabezpečujú fungovanie školy a školského vzdelávania ako spravodlivých systémov – s rovnakou príležitosťou pre všetkých na rozvíjanie svojho potenciálu a rešpektovanie iných kultúr ako rovnocenných, konštruktívna komunikácia a spolupráca s ich príslušníkmi.

6. OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Prierezová téma **Ochrana života a zdravia** sa na druhom stupni realizuje v rámci vyučovacích predmetov telesná a športová výchova, biológia, ako aj samostatných organizačných foriem

vyučovania – **účelových cvičení**. Účelové cvičenia sa realizujú 2 razy do roka v trvaní 5 hodín, spravidla na jeseň a jar. Zámerom tejto prierezovej témy je nasmerovať žiakov k ochrane svojho zdravia a života a tiež zdravia a života iných ľudí prostredníctvom teoretických a praktických poznatkov, zručností v sebaochrane, poskytovaní pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života. Ochrana života a zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov zamerané na zdravý životný štýl a ochranu života a zdravia v mimoriadnych a nepredvídaných situáciách.

Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie;
- osvojil si praktické zručnosti v sebaochrane;
- pochopil dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia zdravia a života;
- vedel poskytnúť predlekársku prvú pomoc;
- mal možnosť cieľavedome rozvíjať svoju telesnú zdatnosť a odolnosť organizmu na fyzickú a psychickú záťaž v náročných životných situáciách;
- orientoval sa pri pohybe a pobyte v prírode.

3.3 ZAČLENENIE FINANČNEJ GRAMOTNOSTI V ŠkVP

Finančná gramotnosť ako prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu uvedených predmetov, ich uplatňovanie vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov.

Témy sú konkrétne rozpracované v čiastkových kompetenciách jednotlivých vyučovacích predmetov a v dokumente **FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ 1.2 V ŠKVP ISCED 2**, ktorý tvorí prílohu k ŠkVP.

3.4 ZAČLENENIE ČITATELSKEJ GRAMOTNOSTI V ŠkVP

Čitateľskej gramotnosti ako prierezová téma je integrálnou súčasťou učebného obsahu uvedených predmetov, ich uplatňovanie vyučujúci realizujú v zmysle schválených tematických výchovno-vzdelávacích plánov, plánu práce koordinátora pre čitateľskú gramotnosť a dokumente **ČITATELSKÁ GRAMOTNOSŤ**, ktorý tvorí prílohu k ŠkVP.

3.5 ZAČLENENIE VÝCHOVY K ĽUDSKÝM PRÁVAM V ŠkVP

Implementácia problematiky ľudských práv v rámci UO predmetov je súčasťou obsahu vzdelávania prierezových tém. Problematika je rozpracovaná v dokumente **VÝCHOVA K ĽUDSKÝM PRÁVAM**, ktorý tvorí prílohu k ŠkVP.

3.6 PREVENCIA OBEZITY ZAČLENENIE V ŠkVP

Problematika je rozpracovaná v dokumente **PREVENCIA OBEZITY**, ktorý tvorí prílohu k ŠkVP a pláne práce koordinátora Zdravej školy.

3.7 GLOBÁLNE VZDELÁVANIE ZAČLENENIE V ŠkVP

Problematika je rozpracovaná v dokumente **GLOBÁLNE VZDELÁVANIE**, ktorý tvorí prílohu k ŠkVP.

4. UČEBNÉ OSNOVY

JAZYKA KOMUNIKÁCIA

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Predmet		Slovenský jazyk a literatúra				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	5	5	4	5	5
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	1	0	0
	Počet hodín ročne	165	165	165	165	165

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [slovenský jazyk a literatúra](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Výkony vzdelávacieho štandardu, ktoré menia svoju kvalitu, posilňujeme časovou dotáciou o **jednu** vyučovaciu hodinu v **siedmom** ročníku.

Vo vyučovacom predmete slovenský jazyk a literatúra v **7. ročníku** zvyšujeme v UP v ŠkVP časovú dotáciu o **jednu vyučovaciu hodinu**. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na upevnenie a prehĺbenie základného učiva slovenského jazyka, učiva, ktoré bude pre žiakov ťažšie a budú potrebovať ešte priestor na precvičenie a utvrdenie získaných poznatkov a nových informácií, gramatických a pravopisných javov, spoznávanie a oboznamovanie sa so slovenskými a zahraničnými autormi pre deti a mládež, spoznávanie kultúrneho dedičstva a čítanie s porozumením a tvorbu projektov.

Témy (Jazyk a komunikácia)

I. Opakovanie vedomostí a zručností zo 6 ročníka

1. Spodobovanie – delenie hlások podľa znelosti
2. Tvaroslovie – slovné druhy – podstatné mená, prídavné mená, slovesá (gramatické kategórie)
3. Pravopisné cvičenia

II. Komunikačné situácie

1. Princípy asertivity v komunikačných situáciách
2. Prednášame príhovor (prívet) – prezentácie žiakov

III. Komunikácia v spoločnosti

1. Pravopisné cvičenia – cudzie slová
2. Pravopisné cvičenia – cudzie slová

IV. Slovné druhy

1. Opakovanie slovných druhov – ohybné, neohybné
2. Zámená – osobné (základné, privlastňovacie); nesklonné privl. zámená
3. Slovesá – slovesný vid
4. Slovesný vid – cvičenia, práca s textom
5. Dynamický opis
6. Predložky – väzba s pádom, určovanie pádu podstatných, prídavných mien a zámen
7. Spojky – interpunkcia, práca s textom, dopĺňanie čiarky

V. Skladba

1. Melódia vety
2. Jednoduchá veta – podmet, prísudok – základné vetné členy
3. Holá a rozvitá veta
4. Viacnásobný vetný člen

5. Jednočlenná veta
6. Charakteristika osoby
7. Opakovanie vedomostí o vete

VI. Projekt

1. Pripravujeme projekt
2. Prezentujeme projekt

Témy (Literatúra)

I. Úvod do literatúry

1. Opakovanie a upevňovanie vedomostí – literárna teória, autori a ich diela

II. Poézia

1. Projekt – Ján Francisci, Janko Matúška

III. Umelecká literatúra v próze

1. J. G. Tajovský – Do konca
2. G. Futová - Poškolači
3. Beseda o prečítanej knihe – J. G. Tajovský (Žliebky); G. Futová
4. Western – Poklad na Striebornom jazere (filmové spracovanie)
5. D. Defoe – Robinson Crusoe
6. Beseda o prečítanej knihe - Robinson Crusoe

IV. Dramatické umenie

1. Počúvanie rozhlasovej hry podľa vlastného výberu
2. J. C. Hronský – Sokoliar Tomáš (filmové spracovanie)

Ciele

Žiak dokáže:

- vysvetliť princíp spodobovania, rozoznať znelé a neznelé spoluhlásky
- určiť gramatické kategórie prebratých ohybných slovných druhov
- ovláda a správne aplikuje gramatické princípy
- sformulovať vlastný názor a pomocou argumentov ho kultivovaným spôsobom obhájiť
- verejne spamäti odprezentovať vlastný príhovor
- rozlíšiť dokonavé sloveso od nedokonavého, zmeniť vidovú formu slovesa
- vytvoriť krátky dynamický opis
- pozná neohybné slovné druhy prebraté v nižších ročníkoch a ich charakteristiky
- vie správne určiť melódiu vety
- vie charakterizovať vetu; určiť podmet a prísudok
- vie charakterizovať holú a rozvitú vetu, pozná rozdiel medzi nimi
- identifikovať vo vete viacnásobný vetný člen
- rozlíšiť a tvoriť jednočlenné vety – slovesné a neslovesné
- ovláda základné pojmy a definície z tem. celku – syntax
- vytvoriť v skupinách projekt a odprezentovať ho pred spolužiakmi
- vnímať krásu písaného slova (umeleckej literatúry)
- vysvetliť a aplikovať pojmy z teórie literatúry prebraté v predchádzajúcich ročníkoch
- vysvetliť rozdiel medzi poéziou a prózou
- zaradiť jednotlivých autorov k básnikom, prozaikom
- vytvoriť samostatne projekt a odprezentovať ho pred spolužiakmi
- vnímať súvislosti s autorovým životom a hľadá ich v prečítanom diele
- vyjadriť svoj názor na prečítanú poviedku

– vnímať iné formy umenia (rozhlasová hra, filmové spracovanie)

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ANGLICKÝ JAZYK

Predmet		Anglický jazyk				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	3	3	3	3	3
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	99	99	99	99	99

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [anglický jazyk](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

NEMECKÝ JAZYK

Predmet		Nemecký jazyk				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	0	0	0	0	0
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	2	2	2
	Počet hodín ročne	0	0	66	66	66

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [nemecký jazyk](#) pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1.

Škola na konci 6. ročníka musí žiakom ponúknuť možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka ZŠ. Naša škola ponúka nemecký jazyk. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom. Vo svojom učebnom pláne si stanoví podmienky, na základe ktorých bude vyučovať druhý cudzí jazyk (ak si ho zvolí viac ako 50 % žiakov v šiestom ročníku). Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9. ročníka, aby žiaci splnili vzdelávací štandard pre zvolený druhý cudzí jazyk.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

7. ROČNÍK

Tematické okruhy a slovná zásoba

Rodina a spoločnosť

- Osobné údaje
- Rodina - vzťahy v rodine
- Národnosť/štátna príslušnosť
- Vzťahy medzi ľuďmi

Náš domov

- Môj dom/byt
- Zariadenie bytu
- Domov a jeho okolie
- Bývanie v meste a na dedine

Voľný čas a záľuby

- Záľuby
- Literatúra, divadlo a film
- Rozhlas, televízia a internet

Šport

- Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne
- Športové disciplíny

Vzdelávanie

- Škola a jej zariadenie
- Učebné predmety
- Učebné pomôcky
- Spolužiaci – trávenie času s kamarátmi a spolužiakmi

Učebnica:

Bovermann, M. a kol.: BesteFreunde 1. Nemčina pre základné školy a viacročné gymnáziá. HueberVerlag GmbH&Co. KG. München : 2015. 87 s. ISBN: 978-3-19-101059-1.

LITERATÚRA

Európsky Referenčný Rámec. Európske spoločenstvá, 2007. [cit. 2012.11.05] Dostupné na internete: http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/publ/pdf/ll-learning/keycomp_sk.pdf.

Pedagogická dokumentácia z nemeckého jazyka. Úroveň A1. Bratislava: Štátny pedagogický ústav 2009. ISBN 978-80-89225-69-9.

8. ROČNÍK

Tematické okruhy a slovná zásoba

Nakupovanie

- Nákupné zariadenia,
- Nakupovanie a platby,
- Reštauračné služby,
- Kultúra nakupovania a služieb

Môj dom

- Môj dom/byt,
  - Zariadenie bytu,
  - Domov a jeho okolie,
  - Bývanie v meste a na dedine
- Spoločnosť a životné prostredie

Jedlá a nápoje

- Mäso a mäsové výrobky,
- Zelenina a ovocie,
- Nápoje,
- Mliečne výrobky,
- Cestoviny a múčne výrobky,
- Zdravá výživa

Zdravie

- Choroby a nehody,
- Nemocnica a klinika,
- Lekárneň a lieky,
- Hygiena a starostlivosť o telo

Ludské telo, starostlivosť o zdravie

- Ludské telo,
- Charakterové vlastnosti človeka,
- Fyzické charakteristiky,
- Zdravý spôsob života,

Obliekanie, móda, nakupovanie

- Základné druhy oblečenia,
- Odevné doplnky,
- Výber oblečenia na rôzne príležitosti,
- Móda a jej trendy

Reálie Nemecka a Rakúska

- Geografické údaje,
- História,
- Turistické miesta a kultúrne pamiatky,
- Zvyky a tradície,
- O človeku v krajine, ktorej jazyk sa učím

Učebnica:

1. Bovermann, M. a kol.: Beste Freunde 1. Nemčina pre základné školy a viacročné gymnáziá. Hueber Verlag GmbH&Co. KG. München : 2015. 87 s. ISBN: 978-3-19-101059-1.
2. Brien, A. – Brien, S. – Dobson, S.: Projekt Deutsch Neu 1. Oxford University Press. New York: 2003. 111 s. ISBN: 978-0-19-912429-9.
3. Brien, A. – Brien, S. – Dobson, S.: Projekt Deutsch Neu 2. Oxford University Press. New York: 2003. 111 s. ISBN: 978-0-19-912430-5.
4. Internet.

RUSKÝ JAZYK

Predmet		Ruský jazyk				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	0	0	0	0	0
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	2	2	2
	Počet hodín ročne	0	0	66	66	66

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [ruský jazyk](#) pre nižšie stredné vzdelávanie, úroveň A1.

Škola na konci 6. ročníka musí žiakom ponúknuť možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka ZŠ. Naša škola ponúka ruský jazyk. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom. Vo svojom učebnom pláne si stanoví podmienky, na základe ktorých bude vyučovať druhý cudzí jazyk (ak si ho zvolí viac ako 50 % žiakov v šiestom ročníku). Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9.ročníka, aby žiaci splnili vzdelávací štandard pre zvolený druhý cudzí jazyk.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

7. ROČNÍK

Tematické okruhy a slovná zásoba

V škole /V triede + úvod: (6h)

Ruské mená, pozdravy a predstavenie sa.
Prízvuk a intonácia oznamovacej a opytovacej vety.
Ruské pokyny na vyučovacej hodine a zdvorilostné frázy (oslovenie, pozdrav, lúčenie).
Slovná zásoba k témam.
Opis obrázkov (čo je v triede a učebné pomôcky).

Rodina (jedlá, hračky, oblečenie, farby): (8h)

Členovia rodiny a príbuzenské vzťahy.

Hračky: opis obrázkov.

Časti dňa.

Základné potraviny a stravovanie.

Odevy a obuv.

Farby.

Azbuka: (6h)

Tlačená a písaná azbuka.

Písmená Аа, Оо. Čítanie, písanie, cvičenia.

Písmená Кк, Мм. Čítanie, písanie, cvičenia.

Písmená Тт, Ээ. Čítanie, písanie, cvičenia.

Písmená Нн, Яя. Čítanie, písanie, cvičenia.

Rozhovor: Kto je to? Čo robí?

Doma: (4h)

Písmená Дд, Пп. Čítanie, písanie, cvičenia.

Písmená Ии, Уу. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text „Doma“. Cvičenia, písanie.

Text „Комната“. Cvičenia, písanie.

Použitie výrazu „mať niečo“.

Pohyblivosť prízvuku.

Rieka: (4h)

Písmená Вв, Ее. Čítanie, písanie, cvičenia.

Písmená Лл, Рр. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text „Na rieke“.

Ruské mená.

Vianoce a Nový rok v Rusku.

V izbe : (6h)

Písmená Бб, Зз. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text "Rozhovor". Práca s textom.

Písmená Сс, Гг. Čítanie, písanie, cvičenia.

Mesto: (6h)

Bratislava.

Písmená Цц, Фф. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text "Mestá Slovenska".

Moskva- rozhovor.

Písmená Ыы, Ъь. Čítanie, písanie, cvičenia.

Orientácia na mape Európy.

Projekt.

V obchode: (5h)

Diktát.

Písmená Ёё Юю. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text "V obchode". Čítanie, písanie.

Písmeno Ыы. Čítanie, písanie, cvičenia.

Väzba "u meňa est'".

Prídavné mená v nominatíve.

Na hodine: (5h)

Písmená Чч Щщ. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text "Na hodine".

Písmená Жж Шш. Čítanie, písanie, cvičenia.

Text "Dvaja priatelia".

Báseň "Ira a jež".

Na klzisku: (6h)

Písmená Хх ь. Čítanie, písanie, cvičenia.

Pravopis.

Text "Na klzisku".

Časovanie slovies: boliet', jest', zjest', sadnúť.

Hádanky, vtipy a krátke konverzácie.

Alfavit: (10h)

Alfavit -azbuka.

Text, list: Ahoj Ján.

Opakovanie písmen azbuky a učiva azbukového obdobia.

Doplňkové cvičenia.

Práca s PC.

Projektová práca podľa obrázkov.

Hodnotenie predmetu

- priebežné čítanie
- komunikačné zručnosti / dialógy, krátke opisy, monológy/
- domáce úlohy / po precvičení gramatických a lexikálnych javov/
- testy
- projekty, diktáty
- krátke previerky, cvičenia

Formy hodnotenia:

- slovné hodnotenie / pochvala/
- integrovaných žiakov s prihliadnutím na špecifické poruchy učenia
- známkami v zmysle Metodických pokynov č.22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy

Systém hodnotenia projektov:

- dvoma známkami : obsah/pravopis, úprava
- stupňami 1 -5
- počet slov:
  - 5. ročník 50 – 80 slov
  - 6. ročník 60 – 90 slov
  - 7. ročník 70 – 100 slov
  - 8. ročník 80 – 110 slov

Hodnotenie diktátov:

1	0-3ch
2	4-7ch
3	5-9ch
4	10-19ch
5	20 a viac

Hodnotenie testov:

1	100-90%
2	89-75%
3	74-50%
4	49-33%
5	24- 0%

Učebné zdroje

1. Učebnica

Ruský jazyk pre 5. ročník základných škôl : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,

2. Pracovný zošit

Ruský jazyk pre 5. ročník základných škôl : Elena Kováčiková, Valentína Glendová,

3. obrazové prílohy, mapy, kazety, CD, DVD,

4. internet

MATEMATIKA A PRÁCA S INFORMÁCIAMI

MATEMATIKA

Predmet		Matematika				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	4	4	4	4	5
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	1	1	1	1	0
	Počet hodín ročne	165	165	165	165	165

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [matematika](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

Vo vyučovacom predmete **matematika** posilňujeme časovú dotáciu v UP v ŠkVP **o jednu hodinu pre ročníky 5., 6., 7. a 8.**, pričom sa mení kvalita vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušného predmetu. Zmenené výkony a ich dopad na profiláciu žiaka s ohľadom na rozvoj príslušných kompetencií :

Posilnením matematiky **v 5. ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností pri :

- postupy a algoritmy pri riešení úloh zameraných na početové výkony s prirodzenými číslami
- násobenie a delenie spamäti
- delenie so zvyškom
- riešenie aplikačných úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie
- rysovanie geometrických útvarov : štvorec, obdĺžnik, trojuholník

Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP).

Posilnením matematiky **v 6.ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností pri :

Desatinné čísla

- Sčítanie a odčítanie desatinných čísel
- Násobenie a delenie desatinných čísel

Žiak sčítava a odčítava, násobí a delí primerané desatinné čísla spamäti, zložitejšie úlohy rieši písomne.

- Delenie desatinných čísel prirodzeným číslom
- Delenie desatinného čísla desatinným číslom

Žiak vie riešiť úlohy písomne, aj s pomocou kalkulačky

Poradie počtových výkonov

Žiak ovláda poradie počtových výkonov, vie ktorý má prednosť a rieši zadané úlohy

Obsah štvorca a obdĺžnika

- Vzorce pre výpočet obvodu a obsahu
- Obvod a obsah štvorca a obdĺžnika s celočíselnými i desatinnými rozmermi
- Využitie obvodov a obsahov v praxi
- Riešenie úloh s porozumením

Žiak ovláda vzorce pre výpočet obvodov a obsahov, vie ich správne použiť, a rieši úlohy s porozumením

Deliteľnosť prirodzených čísel

- Násobok a deliteľ
- Prvočísla a čísla zložené
- Najmenší spoločný násobok
- Najväčší spoločný deliteľ

Žiak pozná a vie použiť znaky deliteľnosti, vie rozlišovať pojmy násobok, deliteľ, prvočíslo, zložené číslo.

Kombinatorika v úlohách

- Tvorenie dvoj, troj a štvorciferných kombinácií.

Konkrétne výkony budú zaznamenané v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne (TVVP).

Posilnením matematiky **v 7. ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností pri :

Desatinné čísla opakovanie

- Sčítanie a odčítanie desatinných čísel
- Násobenie a delenie desatinných čísel

Žiak sčítava a odčítava, násobí a delí primerané desatinné čísla spamäti, zložitejšie úlohy rieši písomne.

- Delenie desatinných čísel prirodzeným číslom
- Delenie desatinného čísla desatinným číslom

Žiak vie riešiť úlohy písomne, aj pomocou kalkulačky

Zlomky, početové výkony so zlomkami, kladné racionálne čísla

- Rovnosť zlomkov, rozširovanie a krátenie zlomkov
- Sčítanie a odčítanie zlomkov s úpravou na spoločný menovateľ
- Úlohy s viacerými početovými operáciami (s prevodom na desatinné čísla, aj na kalkulačke)

Žiak vie porovnávať, rozširovať a krátiť zlomky, sčítavať ich, odčítavať násobiť a deliť

Percentá, promile

- Výpočet hodnoty prislúchajúcej k počtu percent
- Kruhový a stĺpcový diagram
- Riešenie slovných úloh z oblasti finančníctva

Žiak vie uplatniť vedomosti o percentách pri riešení jednoduchých slovných úloh z praktického života

Kváder a kocka, ich povrch a objem v desatinných číslach, premieňanie jednotiek objemu

- Obrazy kocky a kvádra vo voľnom rovnobežnom premietaní, viditeľnosť hrán
- Jednotky objemu a ich premena
- Slovné úlohy na výpočet objemu a povrchu kvádra a kocky

Žiak vie vyriešiť primerané slovné úlohy na výpočet povrchu/objemu kvádra a kocky aj s využitím premeny jednotiek obsahu/objemu.

Pomer, priama a nepriama úmernosť

- Priama a nepriama úmernosť
- Využitie priamej a nepriamej úmernosti v praxi (aj pomocou zloženej trojčlenky)
- Znázornenie priamej a nepriamej úmernosti graficky

Žiak vie rozhodnúť, či daný vzťah je alebo nie je priamou/nepriamou úmernosťou. Vyriešiť úlohy (aj z praxe) s využitím priamej a nepriamej úmernosti (aj pomocou jednoduchej alebo zloženej trojčlenky).

Významné prvky trojuholníka

- Ťažnica trojuholníka
- Konštrukčné úlohy

Žiak vie zostrojiť výšky, ťažnice a stredné priečky v trojuholníku (ostrouhlom, tupouhlom a pravouhlom). Zostrojiť priesečník výšok a ťažníc v trojuholníku. Riešiť ďalšie konštrukčné úlohy s využitím poznatkov o konštrukcii trojuholníka.

Kombinatorika

- Úlohy na tvorbu skupín predmetov z oblasti hier, športu a rôznych oblastí života (propedeutika variácií)

Žiak vie vyriešiť primerané kombinatorické úlohy, vrátane intuitívneho použitia pravidla súčtu a súčinu.

Celé čísla (propedeutika)

- Kladné a záporné čísla
- Usporiadanie celých a desatinných čísel
- Sčítanie a odčítanie celých a desatinných čísel

Žiak vie porovnať celé a racionálne čísla a usporiadať ich podľa veľkosti. Sčítať a odčítať celé a desatinné čísla.

Posilnením matematiky v **8. ročníku** o jednu vyučovaciu hodinu týždenne poskytujeme priestor pre fixáciu získaných vedomostí a matematických zručností **na riešenie lineárnych rovníc** z dôvodu získania rutiny pri výpočte týchto lineárnych rovníc pomocou základných krokov riešenia rovníc a ekvivalentných úprav rovníc.

INFORMATIKA

Predmet		Informatika				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	0
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	1
	Počet hodín ročne	33	33	33	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [informatika](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Vo vyučovacom predmete informatikav **9. ročníku** posilňujeme časovú dotáciu v UP v ŠkVP o **jednu hodinu**.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A PRÍRODA

FYZIKA

Predmet		Fyzika				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	0	2	1	2	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	0	66	33	66	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [fyzika](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

CHÉMIA

Predmet		Chémia				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	0	0	2	2	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	0	0	66	66	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [chémia](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

BIOLÓGIA

Predmet		Biológia				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	2	1	2	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	66	33	66	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [biológia](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A SPOLOČNOSŤ

DEJEPIS

Predmet		Dejepis				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	2
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	1	1	0	0	1

	Počet hodín ročne	66	66	33	33	99
--	-------------------	----	----	----	----	----

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **dejepis** pre nižšie stredné vzdelávanie. Vo vyučovacom predmete dejepis **v 5., 6. a v 9. ročníku** posilňujeme časovú dotáciu v UP v ŠkVP o **jednu hodinu**.

Tieto vyučovacie hodiny **v 5.ročníku** využijeme na zmenu kvality výkonu v oblasti histórie regiónu Gemer. Základom našej kultúrnej identity, ako aj zdrojom historického vedomia, patriotizmu a vzdelanosti, poznávania kultúrnej rozmanitosti, je tradičná ľudová kultúra – kultúra, ktorú vytvorili, ktorou žili a dodnes žijú najširšie vrstvy obyvateľstva.

TÉMY:

1. Moja rodina – zvyky a tradície
2. Rodostrom mojej rodiny
3. História našej školy
4. Obec v ktorej žijem- história, poloha, súčasnosť
5. Spomienky starých rodičov z ich detstva
6. Ľudové zvyky a tradície v mojej obci
7. Tradičné remeslá v našej obci
8. Rozprávky, príbehy, legendy spojené s históriou obce
9. Kultúrne pamiatky mojej obce
10. Naš región – história, poloha
11. Prírodné krásy nášho regiónu – národné parky, chránené územia, jaskyne
12. Flóra a fauna nášho regiónu
13. Historické pamiatky nášho regiónu
14. Významné osobnosti kultúrneho a spoločenského života
15. Pamätníky nám pripomínajú a varujú nás pred krutou minulosťou 20. stor.
16. Exkurzie: Národopisné múzeum v Rožňave
                   Banické múzeum Kaštieľ v Betliari
                   Pamätný dom P. J. Šafárika v Kobeliarove Rodný dom Juraja Hronca v
                   Gočove Slovenský ľudový rozprávkár: P. Dobšínský

Cieľom vyučovania

bude vytvárať u žiakov predpoklady na pestovanie a rozvíjanie citu ku krásam svojho regiónu, prírody, staviteľstva, ľudového umenia a spoznávanie kultúrneho dedičstva našich predkov; uvedomiť si význam ochrany a zachovania prírodných krás a kultúrnych pamiatok, ako dôkaz života ľudí v minulosti a pochopenia myšlienky, že bez minulosti by nebolo prítomnosti.

Žiak dokáže:

- poznať históriu a kultúru vlastnej obce
- využívať historické regionálne ukážky : môj rodný kraj, kde žijem, moja obec, čo sa mi na našom kraji najviac páči,
- prezentovať príbehy o rodákoch, pamätných miestach, sochách a i.
- reprodukovať povesti, piesne regiónu
- popísať flóru a faunu nášho regiónu so zreteľom na význam ochrany prírody

Výstupy:

1. prezentácie
2. fotodokumentácia 3. projekty žiakov
4. tvorivé dielne – sme šikovní ako naši starí rodičia?

Poznámka:

Druhá vyučovacia hodina dejepisu bude zahrnutá v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne pre aktuálny školský rok.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

Vo vyučovacom predmete v **6. ročníku** zvyšujeme časovú dotáciu o jednu vyučovaciu hodinu. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na upevnenie a prehĺbenie základného učiva, regionálne dejiny, tvorbu projektov, prácu s historickými prameňmi a čítaním s porozumením.

TÉMY

I. Dejiny pravekej spoločnosti

1. Prvé pracovné nástroje
2. Obydlia pravekých ľudí
3. Umenie ľudí v praveku
4. Domica život pravekého človeka

II. Najstaršie riečne civilizácie

1. Egyptské pyramídy
2. Múmie a mumifikácia
3. Vynálezy a objavy najstarších riečnych civilizácií

III. Dejiny Grécka

1. Vzdelávanie
2. Aténska demokracia
3. Olympijské hry v minulosti a dnes
4. Sedem divov sveta - socha boha Dia
5. Trójska vojna

IV. Rímske dejiny

1. Legenda o založení Ríma
2. Život otrokov
3. Osobnosti rímskych dejín
4. Spartakus
5. Limes Romanus

V. Stredovek

1. Osídľovanie regiónu Gemer
2. Život baníkov na Gemeri
3. Remeslá na Gemeri
4. Rožňava v stredoveku

Cieľom vyučovania

bude vytvárať u žiakov predpoklady pre pochopenie historického vývoja v priestore a čase, rekonštruovať konanie a postoje ľudí v minulosti, určiť príčiny jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, rozpoznať postupne nerovnomernosť historického vývoja, využívať medzníky ako prostriedok orientácie v minulosti, vymedziť dôsledky jednotlivých historických udalostí, javov, procesov, rozpoznať charakteristické znaky jednotlivých historických období,

Žiak dokáže:

- analyzovať pracovné nástroje pravekých ľudí,
- odhaliť postupne stav a premeny životného prostredia v dôsledku ľudskej činnosti,
- zostaviť obrazový materiál o kultúrnych pamiatkach najstarších štátov,

- identifikovať poznatky obyvateľov najstarších štátov, ktoré nám slúžia dodnes,
- pochopiť problém rovnosti a nerovnosti,
- zdôvodniť významné postavenie telesnej výchovy v gréckych mestských štátoch,
- vymedziť olympijské disciplíny, v ktorých sa dodnes súťaží,
- zhodnotiť význam olympijských myšlienok v minulosti i prítomnosti,
- komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine.
- získavať potrebné informácie, spracovať ich, správne ich pomenovať,
- prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.
- rozpoznať prejavy sociálneho násillia a nespravodlivosti
- využiť nástroje IKT, identifikovať a popísať problém, podstatu javu, získať rôzne typy informácií, zhromažďovať, triediť, kultivovane prezentovať svoje produkty, názory

Výstupy:

- projekty
- prezentácie v Power pointe - fotodokumentácia
- výstavka projektov žiakov
- dramatizácia života ľudí v praveku
- vystúpenie pre rodičov a žiakov školy

Poznámka:

Druhá vyučovacia hodina dejepisu bude zahrnutá v tematickom výchovno-vzdelávacom pláne pre aktuálny školský rok.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatnenie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP v konkrétnej príprave na vyučovanie.

GEOGRAFIA

Predmet		Geografia				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	2	1	1	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	1	0	0	1
	Počet hodín ročne	66	66	33	33	66

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet **geografia** pre nižšie stredné vzdelávanie. Vo vyučovacom predmete geografia v **6. a 9. ročníku** posilňujeme v UP v ŠkVP časovú dotáciu **o jednu hodinu**.

Vo vyučovacom predmete v **6. ročníku** zvyšujeme časovú dotáciu o jednu vyučovaciu hodinu. Táto vyučovacia hodina bude zameraná na upevnenie a prehĺbenie základného učiva, tvorbu projektov, interpretácii mapy rôzneho druhu a čítaním s porozumením.

Cieľom je poskytnúť priestor pre fixáciu získaných vedomostí a geografických zručností pri: vyhľadávaní, porovnávaní, posúdení pravdivosti a zhodnotení dostupných informácií o Afrike, Ázii z rôznych informačných zdrojov, interpretácii mapy Afriky, Ázie rôzneho druhu v digitálnej aj tlačenej podobe, prezentovaní informácií o Afrike, Ázii v rôznych podobách (grafy, tabuľky, schémy, diagramy, fotografie, filmy a pod.), zdôvodňovaní rôznorodosti prírodných podmienok Afriky, Ázie a ich vplyvu na život človeka, pochopení zložitosti Afriky, Ázie a silnej vzájomnej previazanosti ich prírodných a socioekonomických zložiek.

Výstupy:

- projekty
- prezentácie v Power pointe - fotodokumentácia
- výstavka projektov žiakov

OBČIANSKA NÁUKA

Predmet		Občianska náuka				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	0	1	1	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	0	33	33	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [občianska náuka](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A HODNOTY

ETICKÁ VÝCHOVA

Predmet		Etická výchova				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	33	33	33	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [etická výchova](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA

Predmet		Náboženská výchova				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	33	33	33	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [náboženská výchova evanjelické resp. náboženská výchova katolícke](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ČLOVEK A SVET PRÁCE

TECHNIKA

Predmet		Technika				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	33	33	33	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [technika](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

TVORBA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

Predmet		Tvorba životného prostredia				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	0	0	0	0	0
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	1	1	0	0	0
	Počet hodín ročne	33	33	0	0	0

Škola zaraďuje nový vyučovací predmet **tvorba životného prostredia** vo všetkých ročníkoch nižšieho stredného vzdelávania, ktorý úspešne vyučujeme v rámci predchádzajúceho ŠkVP .

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [svet práce - tvorba životného prostredia](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

V 5. a 6. ročníku s časovou dotáciou 1 vyučovacia hodina. Škola na konci 6. ročníka musí žiakom ponúknuť možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka ZŠ. Naša škola ponúka nemecký a ruský jazyk. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom. Vo svojom učebnom pláne si stanoví podmienky, na základe ktorých bude vyučovať druhý cudzí jazyk (ak si ho zvolí viac ako 50 % žiakov v šiestom ročníku). Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9.ročníka, aby žiaci splnili vzdelávací štandard pre zvolený druhý cudzí jazyk. Ako alternatívu naša škola ponúka predmet Tvorba životného prostredia.

Ciele predmetu

V tomto predmete sa majú žiaci naučiť základom pracovných zručností, kreativite a kladnému vzťahu k prírode a životnému prostrediu.

V rovine hodnôt a postojov predmet smeruje k:

- uvedomeniu si významu tvorby a ochrany životného prostredia
- rozvoju kladného vzťahu k práci a ochrane toho, čo vytvorili
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností / systematickosť práce k dosiahnutiu cieľa, vytrvalosť, samostatnosť/
- estetickému vnímaniu bezprostredného okolia žiaka

V rovine vedomostí predmet smeruje k:

- poznaniu významu pôdy a jej vlastností
- poznávaniu úžitkových aj okrasných rastlín – interiérových a exteriérových
- osvojeniu si poznatkov o ich pestovaní, rozmnožovaní a rýchlí

- osvojeniu si základov aranžovania a viazania kvetov
- osvojeniu si hydroponického pestovania rastlín
- poznaniu základov živočíšnej výroby a drobnochove
- osvojeniu si poznatkov o zakladaní skalky a trávnik a ďalšej starostlivosti o ne

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k:

- získavaní pracovných zručností a skúseností v oblasti tvorby životného prostredia, pri pestovaní črepníkových rastlín a pri pestovaní a ošetrovaní okrasných rastlín
- získavanie pracovných zručností a návykov používaním správneho náradia pri pestovaní rastlín

Obsah predmetu

Proces:

Učebné osnovy sú koncipované voľne. To predpokladá tvorivú prácu učiteľov a vytvára možnosti voliť optimálny výber teoretických poznatkov a praktických činností podľa záujmu žiakov a materiálnych podmienok.

Vyučovacie procesy sa rozvíjajú na základe obsahu stanovenom učebnými osnovami tak, aby sa dosiahli ciele uvedené na začiatku, ale aj konkretizované pri každom tematickom celku.

Najdôležitejším snažením by mal byť ústup od reprodukčných činností, viac sa zameriavať na rozvoj tvorivosti žiakov.

V organizovaní vyučovacieho procesu navrhujeme viac využívať tímovú prácu pred frontálnou prácou žiakov. Práve tímová práca sa využíva pri riešení rôznych problémov v bežnom živote. Žiaci sa majú naučiť vzájomne komunikovať v tíme, spoločne pracovať, vedieť uplatniť svoj názor pri riešení problému, učiť sa od ostatných, niesť zodpovednosť za prácu celého tímu.

Poznámky:

- Rozsah 33 hodín ročne.
- Vyučovacie procesy budeme uskutočňovať v dvojhodinových vyučovacích jednotkách.
- Podmienky hodnotenia a klasifikácie predmetu Tvorba životného prostredia rešpektujú podmienky hodnotenia všetkých ostatných predmetov.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

UMENIE A KULTÚRA

HUDOBNÁ VÝCHOVA

Predmet		Hudobná výchova				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	0
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	33	33	33	33	0

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [hudobná výchova](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Predmet		Výtvarná výchova				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	1	1	1	1	1
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	33	33	33	33	33

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [výtvarná výchova](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

ZDRAVIE A POHYB

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

Predmet		Telesná a športová výchova				
Ročník		5.	6.	7.	8.	9.
Časová dotácia	Týždenný počet hodín ŠVP	2	2	2	2	2
	Voliteľné (disponibilné) hodiny	0	0	0	0	0
	Počet hodín ročne	66	66	66	66	66

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre predmet [telesná a športová výchova](#) pre nižšie stredné vzdelávanie.

Prierezové témy sa budú realizovať ako integrálna súčasť učebného obsahu predmetu, ich uplatňovanie si učiteľ naplánuje v rámci TVVP a v konkrétnej príprave na vyučovanie.

5. RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN

RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE

ISCED 2

Vzdelávacia oblasť	Vyučovaci predmet	Predmet skratka	NIŽŠIE STREDNÉ VZDELÁVANIE					
			ročník					
			5.	6.	7.	8.	9.	Σ
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	SJL	5	5	4+1	5	5	24+1
	Anglický jazyk	ANJ	3	3	3	3	3	15
	Nemecký jazyk / Ruský jazyk	NEJ / RUJ	0	0	0+2	0+2	0+2	0+6
Matematika a práca s informáciami	Matematika	MAT	4+1	4+1	4+1	4+1	5	21+4
	Informatika	INF	1	1	1	1	0+1	4+1
Človek a príroda	Fyzika	FYZ	0	2	1	2	1	6
	Chémia	CHEM	0	0	2	2	1	5
	Biológia	BIO	2	1	2	1	1	7
Človek a spoločnosť	Dejepis	DEJ	1+1	1+1	1	1	2+1	6+3
	Geografia	GEO	2	1+1	1	1	1+1	6+2
	Občianska náuka	OBN	0	1	1	1	1	4
Človek a hodnoty	Etická výchova/ Náboženská výchova	ETV/ NAV	1	1	1	1	1	5
Človek a svet práce	Technika	TECH	1	1	1	1	1	5
	Tvorba životného prostredia	TŽP	0+1	0+1	0	0	0	0+2
Umenie a kultúra	Hudobná výchova	HUV	1	1	1	1	0	4
	Výtvarná výchova	VYV	1	1	1	1	1	5
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	TŠV	2	2	2	2	2	10
Základ:			24	25	26	27	25	127
Voliteľné (disponibilné) hodiny			3	4	4	3	5	19
Spolu:			27	29	30	30	30	146

Poznámky

- Povinné hodiny predstavujú základnú a štátom garantovanú časovú dotáciu pre jednotlivé vyučovacie predmety. V rámci učebného plánu školy nesmie byť žiadna časová dotácia pre konkrétny vyučovaci predmet nižšia ako časová dotácia stanovená RUP (rámcový učebný plán). Škola pri tvorbe ŠkVP rozdelila hodinové dotácie (aj vzdelávacie štandardy) na celý stupeň

vzdelávania pri zachovaní jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých učebných predmetov (*ŠVP. Nižšie sekundárne vzdelávanie–2. stupeň základnej školy. ŠPÚ, 2015. s. 15*).

2. Škola nenavýšila celkový počet hodín v rámcovom učebnom pláne štátneho vzdelávacieho programu.
3. Dodržaný je maximálny počet vyučovacích hodín v týždni.
4. Počet skupín a počet žiakov v skupine určujeme spravidla podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy, podľa charakteru činnosti žiakov, podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce.
5. Na vyučovanie predmetu **náboženská výchova alebo etická výchova** spájame žiakov rôznych tried vzdelávacieho stupňa a vytvárame skupiny s najvyšším počtom **žiakov 20**. Ak si žiak vyberie predmet, navštevuje ho bez zmeny počas celého školského roka. Záujem žiakov o predmet zistia triedni učitelia od zákonných zástupcov žiaka v máji predchádzajúceho školského roka.
6. Na vyučovanie predmetu **cudzí jazyk** spájame žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárame skupiny s najvyšším počtom **žiakov 17**.
7. Záujem o vyučovanie druhého cudzieho jazyka zisťujeme jeden rok pred realizáciou prieskumom a informovaným súhlasom zákonného zástupcu žiaka. Škola na konci 6. ročníka musí žiakom ponúknuť možnosť učiť sa druhý cudzí jazyk od 7. ročníka ZŠ. Naša škola ponúka **nemecký alebo ruský jazyk**. Nakoľko je škola povinná zrealizovať takúto ponuku, urobí to preukázateľným spôsobom. Podmienkou pre vyučovanie druhého cudzieho jazyka je, **ak si ho zvolí viac ako 50 % žiakov v šiestom ročníku**. Ako alternatívny predmet ponúkame **Tvorba životného prostredia**. Ak sa žiaci začnú učiť druhý cudzí jazyk, škola ho bude poskytovať najmenej dve hodiny týždenne od 7. do 9. ročníka, aby žiaci splnili vzdelávací štandard pre zvolený druhý cudzí jazyk.
8. Na vyučovanie predmetu **informatika** rozdeľujeme triedu na skupiny, ktoré sa naplňajú do počtu najviac **17 žiakov**.
9. **Telesná a športová výchova** : Triedy na druhom stupni školy delíme alebo spájame na skupiny chlapcov a skupiny dievčat toho istého ročníka. Najvyšší počet žiakov v skupine je **25**. Ak počet žiakov v skupine klesne **pod 12 žiakov**, spájame do skupín aj žiakov rozličných ročníkov.
10. Na vyučovanie predmetov **tvorba životného prostredia a technika** spájame žiakov rôznych tried toho istého ročníka a vytvárať skupiny s najvyšším počtom **žiakov 17**.
11. V piatom ročníku bude prebiehať vyučovanie predmetu technika a tvorba životného prostredia delením na skupiny každý druhý týždeň v dvojhodinových celkoch.
12. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik výchovy a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením
13. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.

Využitie voliteľných (disponibilných) hodín

1. Voliteľné (disponibilné) hodiny predstavujú časovú dotáciu uvedenú v ŠVP, ktorú škola musí využiť na vyučovacie hodiny vo svojom ŠkVP. Umožňujú škole profiláciu, reflektovanie potrieb žiakov alebo miestnych podmienok.
2. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na posilnenie už existujúcich predmetov, pričom zmeníme kvalitu vybraných výkonov vzdelávacieho štandardu príslušných predmetov. V rámci predmetov sme vyučovacie hodiny využili:

- na posilnenie niektorých tém, hlavne ide o témy, ktoré si vyžadujú hlbšie vniknutie do problematiky a taktiež je potrebné venovať väčší čas opakovaniu učiva,
  - na zavedenie nových tém, ide však o témy príbuzné k preberanému povinnému učivu, ktoré nemenia charakter predmetu,
  - na obohatenie vyučovania o moderné formy vyučovania, ktoré si vyžadujú väčší počet hodín pre ich realizáciu, ide hlavne o projektové vyučovanie,
  - na kombináciu všetkých spôsobov – toto je uplatnené takmer vo všetkých vyučovacích predmetoch.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny využijeme na zaradenie nového vyučovacieho predmetu : Tvorba životného prostredia, ktorý bude podporovať profiláciu školy. V kompetencii školy je zvoliť primeraný rozsah a formu vzhľadom na svoju profiláciu a vzdelávací zámer.

Popis realizácie

1. Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie akceptuje rámcový učebný plán (počty hodín, zaradenie vyučovacích predmetov do vzdelávacích oblastí).
2. Učebný plán pre nižšie stredné vzdelávanie akceptuje poznámky k rámcovému učebnému plánu; jeho súčasťou sú vlastné poznámky k učebnému plánu.
3. Disponibilné hodiny sú prostriedkom modifikácie učebného plánu pre nižšie stredné vzdelávania.

6. OSOBITOSTI A PODMIENKY NA VÝCHOVU A VZDELÁVANIE ŽIAKOV SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sa v základných školách riadi všeobecne záväznými právnymi predpismi, rezortnými predpismi, ako aj odbornými odporúčaniami vydanými organizáciami zriadenými Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (ďalej aj „ministerstvo školstva“) na plnenie úloh v oblasti rezortného výskumu a odborno-technického usmerňovania všeobecného a odborného školstva.

6.1 ŽIAK SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM A ŽIAK SO VŠEOBECNÝM INTELEKTOVÝM NADANÍM

Do kategórie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami patrí:

1. ŽIAK SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM

a) žiak so zdravotným postihnutím

- žiak s mentálnym postihnutím,
- žiak so sluchovým postihnutím,
- žiak so zrakovým postihnutím,
- žiak s telesným postihnutím,
- žiak s narušenou komunikačnou schopnosťou,
- žiak s autizmom alebo ďalšími pervazívnymi vývinovými poruchami,
- žiak s viacnásobným postihnutím,

b) žiak chorý alebo zdravotne oslabený

c) žiak s vývinovými poruchami

- žiak s poruchou aktivity a pozornosti,

- žiak s vývinovou poruchou učenia,

d) žiak s poruchou správania

- žiak s narušením v oblasti emocionálnej alebo sociálnej.

2. ŽIAK ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

– je žiak žijúci v prostredí, ktoré vzhľadom na sociálne, rodinné, ekonomické a kultúrne podmienky nedostatočne podnecuje rozvoj mentálnych, vôľových, emocionálnych vlastností dieťaťa/žiaka, nepodporuje jeho socializáciu a neposkytuje mu dostatok primeraných podnetov pre rozvoj jeho osobnosti.

3. ŽIAK S NADANÍM

– je žiak, ktorý má nadpriemerné schopnosti v intelektovej oblasti, v oblasti umenia alebo športu, alebo v týchto oblastiach dosahuje v porovnaní s rovesníkmi mimoriadne výkony a prostredníctvom výchovy a vzdelávania sa jeho nadanie cielene rozvíja.

Školský zákon zaručuje žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami právo „na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú“. Predmetné právo je premietnuté do vzdelávacích programov pre jednotlivé podskupiny z kategórie žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním. Vzdelávacie programy žiakov so zdravotným znevýhodnením a pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním sú súčasťou štátnych vzdelávacích programov.

Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia nemajú vzdelávací program, postupujeme podľa príslušných štátnych vzdelávacích programov.

Pod pojmom špeciálna výchovno-vzdelávacia potreba sa pri uplatňovaní školského zákona a s ním súvisiacich predpisov rozumie požiadavka na úpravu podmienok, obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov výchovy a vzdelávania žiaka (§ 2 písm. j) školského zákona). Žiakom so zdravotným znevýhodnením a žiakom so všeobecným intelektovým nadaním je nevyhnutné zabezpečiť potrebné podporné prostriedky pre ich efektívne vzdelávanie, predovšetkým:

a) zabezpečenie odborného prístupu vo vzdelávaní, t. j. včasná špeciálnopedagogická, psychologická, medicínska diagnostika, vzdelávanie podľa individuálneho vzdelávacieho programu, individuálna a skupinová práca so žiakom, používanie špeciálnych metód a foriem vyučovania, úprava vzdelávacieho obsahu, zaradenie špecifických vyučovacích predmetov, špecifický postup v hodnotení vzdelávacích výsledkov, aplikácia alternatívnych foriem komunikácie, úzka spolupráca s rodičmi a iné, podľa individuálnej potreby konkrétneho žiaka vyplývajúcej z výsledkov odbornej diagnostiky;

b) materiálne, ktoré zahŕňajú napríklad špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, úpravy prostredia a iné;

c) personálne, t. j. odborný a podporný servis špeciálneho pedagóga, školského špeciálneho pedagóga, logopéda, liečebného pedagóga, školského psychológa, tlmočníka posunkovej reči, asistenta učiteľa a iných odborníkov, odborná príprava pedagógov a iné;

d) finančné, na zabezpečenie špeciálnych materiálnych, odborných a personálnych podmienok.

Vzhľadom na špecifiká konkrétnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb každého žiaka je nevyhnutné riadiť sa pri jeho výchove a vzdelávaní odporúčaniami poradenských zariadení rezortu školstva, ktoré pri ich príprave aplikujú vyššie uvedené predpisy a odporúčania podľa zistení vyplývajúcich z diagnostiky, s využitím aktuálnych vedeckých poznatkov a skúseností z praxe.

Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby detí a žiakov sa pre potreby vzdelávania diagnostikujú v školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie (ďalej aj „poradenské zariadenia“).

Diagnostiku a následnú odbornú starostlivosť žiakom so zdravotným postihnutím a žiakom s vývinovými poruchami, vrátane následnej odbornej starostlivosti, poskytujú **centrá špeciálno-pedagogického poradenstva (CŠPP).**

Centrá pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie (CPPPaP) sú oprávnené vykonávať diagnostiku a následnú odbornú starostlivosť žiakom s vývinovými poruchami (táto skupina žiakov môže byť rovnako v starostlivosti CŠPP ako aj CPPPaP) a žiakom, ktorí nepatria ku klientele CŠPP, t. j. žiakom bez zdravotného postihnutia. CPPPaP diagnostikuje a poskytuje odbornú starostlivosť žiakom chorým a zdravotne oslabeným, žiakom so všeobecným intelektovým nadaním, žiakom s poruchou správania a žiakom s vývinovými poruchami.

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením uskutočňuje:

1. v špeciálnych triedach,

2. v triedach alebo výchovných skupinách spolu s ostatnými deťmi alebo žiakmi školy.

ŠPECIÁLNA TRIEDA

sa zriaďuje pre žiakov spravidla s rovnakým druhom zdravotného znevýhodnenia z rovnakého alebo rôznych ročníkov, prednostne z najbližšieho ročníka. Pri dostatočnom počte žiakov je optimálne vytvoriť špeciálnu triedu z jedného ročníka. Ak je špeciálna trieda vytvorená zo žiakov z viacerých ročníkov, odporúča sa spojiť 1. a 2. ročník a 2. a 4. ročník. Ročníky 5. až 9. odporúčame spojiť podľa uváženia riaditeľa školy a podmienok školy.

Materiálno-technické vybavenie špeciálnej triedy zabezpečuje riaditeľ školy. Nutné je vybavenie potrebnými špeciálnymi učebnými pomôckami a kompenzačnými pomôckami podľa konkrétnej potreby žiaka so zdravotným znevýhodnením.

Špeciálne triedy nie sú náhradou špecializovaných tried.

V špeciálnej triede sa vzdelávajú žiaci podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s tým druhom zdravotného znevýhodnenia, pre ktoré bola trieda zriadená; ak zdravotné znevýhodnenie žiakovi špeciálnej triedy znemožňuje, aby sa vzdelával podľa vzdelávacieho programu triedy, vzdeláva sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu. **Vzdelávanie žiaka v špeciálnej triede nie je možné považovať za školskú integráciu.**

Žiak má právo na **individuálny prístup** rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom školským zákonom.

6.2 VZDELÁVACIE PROGRAMY PRE ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM A ŽIAKOV SO VŠEOBECNÝM INTELEKTOVÝM NADANÍM

Žiaci so zdravotným znevýhodnením (okrem žiakov s mentálnym postihnutím) **plnia rovnaké ciele vzdelávania ako žiaci bez zdravotného znevýhodnenia.** Všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam žiaka so zdravotným znevýhodnením v takom rozsahu, aby učebné výsledky žiaka zodpovedali profilu absolventa príslušného stupňa vzdelávania s prihliadnutím na druh a stupeň postihnutia alebo narušenia žiaka.

Platné vzdelávacie programy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním sú uverejnené na webovom sídle Štátneho pedagogického ústavu: <http://www.statpedu.sk> alebo www.minedu.sk.

6.3 NÁVRH NA VZDELÁVANIE DIEŤAŤA ALEBO ŽIAKA SO ŠPECIÁLNYMI VÝCHOVNO-VZDELÁVACÍMI POTREBAMI V ZÁKLADNEJ ŠKOLE

Žiakovi vzdelávanému v školskej integrácii, v špeciálnej triede alebo v špeciálnej škole vedie škola dokumentáciu s názvom „Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole“.

Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole podľa školského zákona tvorí ďalšiu dokumentáciu žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Tlačivo vyplňa triedny učiteľ v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, školským špeciálnym pedagógom a zákonným zástupcom žiaka. Za kompletnosť vyplnenia tlačiva zodpovedá riaditeľ školy.

Schválené tlačivo je zverejnené na webovom sídle MŠVVaŠ SR v knižnici vzorov pedagogickej dokumentácie a dokladov <http://formulare.iedu.sk/?akcia=dokument>.

6.4 INDIVIDUÁLNY VZDELÁVACÍ PROGRAM

Individuálny vzdelávací program (ďalej aj „IVP“) je dokument, v ktorom sa plánuje vzdelávanie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami. Podľa školského zákona sa podľa individuálneho vzdelávacieho programu vzdeláva:

- začlenený žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami v bežnej triede základnej školy, t. j. v školskej integrácii, ak je to potrebné,
- žiak so zdravotným znevýhodnením v špeciálnej triede základnej školy alebo v špeciálnej škole, ak zdravotné znevýhodnenie žiakovi znemožňuje vzdelávať sa podľa príslušného vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Individuálny vzdelávací program je súčasťou dokumentácie tohto žiaka. Vypracúva ho škola (triedny učiteľ v spolupráci s ostatnými vyučujúcimi a školským špeciálnym pedagógom) spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Oboznamuje sa s ním aj zákonný zástupca žiaka. Tento program sa môže priebežne upravovať podľa aktuálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Individuálny vzdelávací program schvaľuje riaditeľ školy na celý školský rok alebo jeho časť na základe odporúčenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Žiak má právo na individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom školským zákonom.

6.5 OSOBITNÝ SPÔSOB PLNENIA ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY

Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením a všeobecným intelektovým nadaním môže niekedy vyžadovať osobitný spôsob realizovania ich školskej dochádzky. Medzi najčastejšie využívané formy patria individuálne vzdelávanie a individuálny učebný plán.

V zmysle § 24 školského zákona sa individuálne vzdelávanie uskutočňuje bez pravidelnej účasti na vzdelávaní v škole. O povolení individuálneho vzdelávania rozhoduje riaditeľ školy, do ktorej bol žiak prijatý, na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu maloletého žiaka alebo na základe písomnej žiadosti plnoletého žiaka. K žiadosti o povolenie individuálneho vzdelávania zákonný zástupca priloží vyjadrenie všeobecného lekára pre deti a dorast. Vzdelávanie žiaka zabezpečuje škola, ktorá rozhodla o povolení individuálneho vzdelávania, a to v rozsahu najmenej

dve hodiny týždenne. Individuálne vzdelávanie uplatňuje zákonný zástupca najmä v tom prípade, keď chorý žiak nie je vzdelávaný ani v škole pri zdravotníckom zariadení a zo zdravotných dôvodov nemôže navštevovať kmeňovú školu a vzdelávať sa v integrácii.

Podľa § 26 školského zákona individuálny učebný plán pre žiaka môže povoliť riaditeľ školy na základe žiadosti zákonného zástupcu žiaka alebo na základe žiadosti plnoletého žiaka. Súčasne s povolením vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu dohodne riaditeľ školy so zákonným zástupcom žiaka alebo s plnoletým žiakom aj podmienky a organizáciu vzdelávania podľa individuálneho učebného plánu, ktoré musia byť v súlade so schváleným školským vzdelávacím programom a sú záväzné pre obe strany. Individuálny učebný plán vypracuje škola v spolupráci s pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami a schvaľuje ho riaditeľ školy.

6.6 HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM A ŽIAKOV SO VŠEOBECNÝM INTELEKTOVÝM NADANÍM

Hodnotenie a klasifikácia žiakov so zdravotným znevýhodnením vychádza z aktuálnych metodických pokynov na hodnotenie žiakov základnej školy, ktorých prílohou sú zásady hodnotenia žiaka so zdravotným znevýhodnením začleneného v základnej škole. Pedagóg rešpektuje a dodržiava odporúčané formy overovania vedomostí žiaka so zdravotným znevýhodnením a ďalšie náležitosti v súvislosti s hodnotením a klasifikáciou konkrétneho žiaka poradenským zariadením, ktoré okrem všeobecných odporúčaní zohľadňuje aj aktuálny stav žiaka z hľadiska jeho psychických dispozícií a motivácie. Je nevyhnutné tiež sledovať informácie Národného ústavu certifikovaných meraní vzdelávania (www.nucem.sk) vo vzťahu k žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý v nadväznosti na príslušné všeobecne záväzné právne predpisy zabezpečuje externé testovania žiakov 5. a 9. ročníka základných škôl Slovenskej republiky a medzinárodné merania podľa programov, do ktorých sa Slovenská republika zapája v súlade s ich pravidlami.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je potrebné rešpektovať obmedzenia, ktoré sú podmienené zdravotným znevýhodnením žiaka. Pri hodnotení a klasifikácii žiaka s vývinovými poruchami alebo žiaka so zdravotným postihnutím sa zohľadňuje jeho porucha alebo postihnutie. Tie výkony žiaka, ktoré sú ovplyvnené jeho zdravotným stavom, sa nehodnotia negatívne. Treba vychádzať z odporúčaní školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Aktuálne metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu žiakov, vrátane žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, sú zverejnené na webovom sídle www.minedu.sk.

6.7 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

CHARAKTERISTIKA ŽIAKA S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

Žiaci s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia

sú schopní používať jazyk účelne v každodennom živote, udržiavať konverzáciu a komunikovať bez výraznejších problémov, i keď sa ich reč vyvíja oneskorene. Je však obsahovo a rozsahovo chudobnejšia ako reč intaktných žiakov; je narušená po stránke obsahovej aj formálnej. Vyskytujú sa viaceré druhy narušenej komunikačnej schopnosti. Najčastejšie je prítomný narušený vývin reči, dyslália, fufnavosť a zajakavosť. Často sa vyskytuje dysgramatizmus. Väčšina z nich je nezávislá pokiaľ ide o sebaobsluhu a praktické manuálne zručnosti bežného života (hoci ich vývin je tiež oneskorený). Najmarkantnejšie problémy súvisia so vzdelávaním – mnohí z nich majú problémy s

čítaním, písaním, počítaním. V porovnaní s normou majú problémy s učením, myslením, vnímaním, pozornosťou, pamäťou, abstrakciou, dedukciou, úsudkom, logickým myslením. Najvhodnejšia je pre nich edukácia zameraná na rozvíjanie ich schopností a kompenzáciu ich nedostatkov. Ich pracovná perspektíva je pomerne priaznivá – väčšina z nich sa dokáže realizovať v zamestnaní s prevahou jednoduchšej manuálnej činnosti.

Žiaci so stredným stupňom mentálneho postihnutia

sú vývinovo retardovaní a obmedzení vo všetkých zložkách osobnosti. Majú závažnejšie problémy a poruchy hrubej i jemnej motoriky, mnohí majú pridružené zmyslové a telesné postihnutia. Vývin všetkých psychických funkcií je výraznejšie narušený a obmedzený. Prítomné sú poruchy vnímania, pozornosti, sústredenosti a pamäti. Myslenie je konkrétne a primitívne. Majú výrazne obmedzený vývin chápania a používania jazyka, obmedzené komunikačné zručnosti na úroveň izolovaných slov či krátkych viet, gramaticky a často aj obsahovo nesprávnych. Mnohí z nich komunikujú prostredníctvom náhradných komunikačných systémov. Sebaobslužné zručnosti a návyky vykonávajú na úrovni rôznych stupňov samostatnosti. Ich vzdelávací potenciál je obmedzený, ale niektorí žiaci si pod kvalifikovaným pedagogickým vedením dokážu osvojiť elementárne základy čítania, písania a počítania. Vzhľadom na nevyzretosť fonemického sluchu a ťažkosti v oblasti zrakovej diferenciacie sa spravidla využíva metóda globálneho čítania.

Žiaci s ťažkým stupňom mentálneho postihnutia

majú veľmi výrazne narušený a limitovaný vývin vo všetkých oblastiach – komunikácie, motoriky, sensoriky, sebaobsluhy, kognície, sociálnej adaptácie. Závažné poruchy zasahujú hrubú aj jemnú motoriku, preto sa mnohí nenaučia stáť, chodiť, nevládajú sebaobsluhu. Komunikujú pomocou významových zvukov, slabík, príp. slov, ktorými vyjadrujú viacero významov. Pre orientáciu v okolí a na podporu komunikačnej schopnosti sa využíva sociálne čítanie a alternatívna a augmentatívna komunikácia. Celoživotne sú závislí od starostlivosti iných osôb.

Žiaci s hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

majú iba nepatrnú alebo žiadnu schopnosť samostatne uspokojovať svoje základné potreby. Ich motorika, sensorika, sebaobsluha, komunikácia, kognícia a sociálna adaptácia sú na rudimentárnej úrovni. Väčšina týchto osôb je imobilná alebo výrazne obmedzená v pohybe, spravidla inkontinentná. Expresívna zložka reči sa u nich nevyvíja. Na podporu komunikačnej schopnosti sa využíva komunikácia dotykom, ukazovaním, predmetová komunikácia. Vo väčšine prípadov je ťažké mentálne postihnutie spojené s ťažkými postihnutiami hybnosti, epilepsiou, poškodeniami zrakového a sluchového vnímania, sebapoškodzovaním. Sú odkázaní na celoživotnú starostlivosť.

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM

Žiaci s mentálnym postihnutím sa môžu vzdelávať

- v špeciálnych základných školách,
- v špeciálnych triedach pre žiakov s mentálnym postihnutím v základnej škole,
- v triedach základnej školy spolu s inými žiakmi, t.j. v školskej integrácii.

Žiaci s mentálnym postihnutím sa vzdelávajú podľa [Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie \(2016\)](#).

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím sa člení na:

- Vzdelávací program pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie (variant A),
- Vzdelávací program pre žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie (variant B),

- Vzdelávací program pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia pre primárne vzdelávanie (variant C).

V celom výchovno-vzdelávacom procese treba mať na zreteli, že žiaci s mentálnym postihnutím majú nižšiu úroveň poznávacích, jazykových, pohybových a sociálnych schopností žiakov v porovnaní s intaktnými žiakmi v triede.

VZDELÁVANIE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM V ŠKOLSKEJ INTEGRÁCIÍ

Žiak s mentálnym postihnutím integrovaný v bežnej triede základnej školy sa vzdeláva podľa Vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie (2016) – podľa príslušného variantu A, B, C, na základe ktorého je vypracovaný **individuálny vzdelávací program** žiaka. Učebný plán žiaka s mentálnym postihnutím treba v maximálnej miere prispôbiť učebnému plánu bežnej triedy, v ktorej je integrovaný.

Napríklad: vyučovací predmet vecné učenie má žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy vyučovací predmet prvouka alebo prírodoveda. Vyučovací predmet vlastiveda v 5. a 6. ročníku má integrovaný žiak vtedy, keď majú žiaci bežnej triedy vyučovací predmet dejepis a geografiu. Vo vyučovacích predmetoch výchovno-estetického zamerania je možné vzdelávať týchto žiakov podľa obsahu vzdelávania žiakov bežnej školy. Obsah a rozsah učiva musí byť prispôsobený aktuálnym možnostiam a individuálnym schopnostiam žiaka s mentálnym postihnutím.

Vzdelávací program pre žiakov s mentálnym postihnutím pre primárne vzdelávanie (2016) – podľa príslušného variantu A, B, C tvorí Prílohu č. 1.

VZDELÁVANIE ŽIAKOV S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM V ŠPECIÁLNEJ TRIEDE ZÁKLADNEJ ŠKOLY

Žiak s mentálnym postihnutím, ktorý sa vzdeláva v špeciálnej triede základnej školy sa nepovažuje za integrovaného. V špeciálnej triede pre žiakov s mentálnym postihnutím sa vyučuje podľa vzdelávacieho programu pre žiakov s mentálnym postihnutím a využíva sa pedagogická dokumentácia určená pre špeciálne základné školy. Vhodné je prispôbiť rozvrh hodín špeciálnej triedy a bežnej triedy v príslušnom ročníku tak, aby žiaci týchto tried boli vzdelávaní spoločne v niektorých vyučovacích predmetoch, napr. výchovno-estetického zamerania.

HODNOTENIE VÝSLEDKOV VZDELÁVANIA

Hodnoteniu výsledkov vzdelávania predchádza pedagogická diagnostika žiaka s mentálnym postihnutím, napríklad zistenie úrovne čitateľských zručností (čítanie s porozumením a orientácia v texte), vhodného učebného štýlu žiaka, jeho silných a slabých stránok a sledovanie postupu a dosiahnutých výsledkov za určitý čas. Treba priebežne hodnotiť osobné výkony a pokroky žiaka. V priebežnom hodnotení čiastkových výsledkov treba zohľadniť individuálne osobitosti a prihliadať na jeho aktuálnu psychickú a fyzickú disponovanosť.

Hodnotenie má:

- obsahovať vyjadrenie kvality vedomostí, zručností a návykov žiaka vzhľadom na druh a stupeň jeho mentálneho postihnutia,
- nadväzovať na individuálny výchovno-vzdelávací program žiaka, na vytýčené ciele vzdelávania,
- poskytovať aj informácie o možnostiach rozvoja a skvalitnenia vzdelávania žiaka,
- vyzdvihnúť individuálny pokrok v učení a v školskej práci žiaka,

- sprostredkovať žiakovi pohľad na jeho učenie, podporiť a posilniť žiaka k ďalšiemu vzdelávaniu (povzbudzovať a motivovať žiaka k učeniu),
- malo by byť sformulované tak, aby nemalo na žiaka negatívny dopad.

Žiak s mentálnym postihnutím je hodnotený podľa **Metodického pokynu č. 19/2015** na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím.

6.8 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NARUŠENOU KOMUNIKAČNOU SCHOPNOSŤOU

CHARAKTERISTIKA ŽIAKA S NARUŠENOU KOMUNIKAČNOU SCHOPNOSŤOU

Pri charakterizovaní žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou sú k dispozícii relevantné východiskové kritériá, ktoré pedagóg usmerňujú pri odpovedaní na základnú otázku, či u konkrétneho žiaka ide o narušenú komunikačnú schopnosť alebo nie:

- **Vývinové kritérium:** zodpovedajú prejavy komunikačnej schopnosti daného žiaka vývinovým normám, alebo nie? Napríklad: je rozsah slovnej zásoby žiaka, ktorý prichádza do 1. ročníka ZŠ, primeraný vývinovej norme pre 6 – 7 ročné deti?
- **Fyziologické kritérium:** možno pokladať spôsob rečového prehovoru u žiaka za fyziologicky korektný alebo nie? Napríklad: je nosovosť (nazalita) z hľadiska zvuku reči žiaka primeraná alebo je nápadne zvýšená či znížená?
- **Terapeutické kritérium:** je v danom prípade žiaduci terapeutický zákrok alebo nie? Napríklad: je nevyhnutné, aby sa žiak s určitou odchýlkou v artikulácii podrobil logopedickej terapii alebo nie?
- **Lingvistické kritérium:** zodpovedá rečový prejav žiaka kodifikovaným jazykovým normám, alebo nezodpovedá? Napríklad: je bežný rečový prejav žiaka pri komunikovaní gramaticky správny alebo sú v ňom evidentné dysgramatizmy?
- **Kritérium komunikačného zámeru:** dokáže žiak realizovať svoj komunikačný zámer a dokážu jeho komunikační partneri (učitelia, spolužiaci, rodičia, súrodenci atď.) komunikačný zámer tohto žiaka pochopiť z jeho prehovoru bez nejakých rušivých momentov? Napríklad: dokážeme bez pochybností dekodovať odpoveď žiaka, ktorý má ťažkú chybu vo výslovnosti, a dokáže tento žiak svoj komunikačný zámer bez prekážok prezentovať?

Ak je pri jednej alebo viacerých kritériách odpoveď negatívna, je to pre pedagóga informácia, že ide zrejme o žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou a dieťa by mal vyšetriť logopéd, ktorý rozhodne o ďalšom postupe.

Pritom posledné kritérium, t. j. kritérium komunikačného zámeru, umožňuje v každodennej školskej praxi širokú aplikáciu. V tomto zmysle teda o žiakovi s narušenou komunikačnou schopnosťou hovoríme vtedy, ak niektorá rovina jeho jazykových prejavov interferuje s jeho komunikačným zámerom. Napríklad: v najťažších prípadoch (napr. pri ťažkej zajakavosti) niekedy nedokážeme vôbec dekodovať, interpretovať komunikačný zámer žiaka, lebo nerozumieme, o čom vlastne hovorí; inokedy sa zasa sám žiak ani nepokúsi realizovať svoj pôvodný komunikačný zámer, napríklad na hodine sa neprihlási, hoci jeho pôvodným zámerom bolo prezentovať správnu odpoveď – v poslednej chvíli sa totiž zľakne, že sa zakocke a spolužiaci sa mu budú vysmievat'.

Pre ďalšie, podrobnejšie charakterizovanie žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou treba uplatniť viacero špecifických hľadísk. Jednotlivé prípady žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou môžu byť špecifické:

- **Z hľadiska spôsobu/formy komunikovania:** či sa narušená komunikačná schopnosť žiaka týka verbálnej alebo neverbálnej formy komunikovania, resp. jej hovorenej alebo grafickej podoby.
- **Z hľadiska priebehu komunikačného procesu:** či sa narušená komunikačná schopnosť týka predovšetkým produkovania (vysielania informácií), alebo percipovania (prijímania informácií).
- **Z časového hľadiska:** či je narušená komunikačná schopnosť žiaka pravdepodobne trvalá alebo prechodná (dočasná). Našťastie je vo väčšine prípadov narušenie komunikačnej schopnosti žiakov ZŠ prechodné – t. j. reparable (ak sa včas a správnymi metódami uskutoční logopedická intervencia a rodinné a školské prostredie primerane spolupracujú); alebo je aspoň potenciálne reparable (t. j. jestvuje tu šanca na odstránenie narušenej komunikačnej schopnosti a záleží na vonkajších i vnútorných podmienkach, či sa aj úspešne využije).
Z časového hľadiska je pri charakterizovaní žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou dôležité aj to, či je narušená komunikačná schopnosť vrodenná (napríklad pri vrodených rázštepoch podnebia) alebo získaná v priebehu života (napríklad po úrazoch, vážnych ochoreniach, ťažkých psychických traumách).
- **Z hľadiska klinického obrazu:** či narušená komunikačná schopnosť v celkovom klinickom obraze dominuje alebo je jedným spomedzi viacerých prejavov nejakého dominujúceho postihnutia, narušenia, či ochorenia (symptomatické poruchy reči).
- **Z hľadiska rozsahu:** či je narušenie komunikačnej schopnosti úplné alebo čiastočné. Úplné narušenie komunikačnej schopnosti, napríklad úplná strata schopnosti prehovoriť, je našťastie u našich žiakov zriedkavé. Čiastočné narušenie môže mať rôzne stupne: od ľahkej dyslálie – chybnej výslovnosti až po ťažkú dyzartriu – vážne narušený celkový proces artikulácie.
- **Z hľadiska uvedomenia si:** žiak si svoju narušenú komunikačnú schopnosť môže uvedomovať (a často sú s tým spojené psychické problémy), ale sú aj prípady, kedy si svoj rečový problém ani neuvedomí. V najľahších prípadoch (napr. pri ľahkej šušlavosti) niekedy ani sami rodičia netušia, že ich dieťa má narušenú komunikačnú schopnosť a dozvedia sa to až pri logopedickej diagnostike.
- **Z hľadiska príčin:** či sú príčiny narušenej komunikačnej schopnosti funkčné alebo narušenú komunikačnú schopnosť spôsobilo nejaké orgánové poškodenie. Pri orgánovom poškodení je zvyčajne k dispozícii lekársky nález.

Samozrejme, precízna diagnostika a terapia narušenej komunikačnej schopnosti spadá do kompetencie logopéda. Uvedené základné kritériá a doplňujúce hľadiská hodnotenia však umožňujú efektívne kreovanie pedagogickej charakteristiky žiaka s narušenou komunikačnou schopnosťou.

VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S NARUŠENOU KOMUNIKAČNOU SCHOPNOSŤOU

Cieľ výchovy a vzdelávania žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou je totožný s cieľom výchovy a vzdelávania všeobecne; to platí aj pokiaľ ide výchovné a vzdelávacie metódy.

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou sú rovnaké ako pre ostatných žiakov primárneho alebo nižšieho stredného vzdelávania.

VZDELÁVANIE ŽIAKOV S NKS V ŠKOLSKEJ INTEGRÁCII

Žiak začlenený v školskej integrácii sa **vzdeláva podľa rámcového učebného plánu príslušnej školy**, v ktorej sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej len IVP) s prihliadnutím na postihnutie/narušenie.

Obsah vzdelávania vychádza zo [Vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie](#).

Vzdelávacieho programu pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie tvorí Prílohu č. 2.

6.9 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA

CHARAKTERISTIKA ŽIAKA S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA

Vývinové poruchy učenia (ďalej aj „VPU“) z medicínskeho hľadiska do kategórie porúch psychického vývinu. Vyplývajú z oneskoreného vývinu funkcií, ktoré úzko súvisia s biologickou zrelosťou centrálného nervového systému. Týmto oneskorením sú v rôznej miere najčastejšie dotknuté jazykové funkcie, zrakové a priestorové schopnosti a motorická koordinácia.

V rámci vývinových porúch učenia sa v pedagogickej praxi stretávame najčastejšie s pojmami **dyslexia, dysgrafia, dysortografia, dyskalkúlia**. Tieto pojmy označujú **dysfunkcie**, t. j. narušené funkcie, ktoré ovplyvňujú schopnosť učiť sa čítať a samotné čítanie, písanie, uplatňovanie gramatických pravidiel, vytváranie matematických predstáv, používanie matematických operácií. Okrem týchto dysfunkcií sa vyskytujú aj dysfunkcie, prejavujúce sa **dyspraxiou** – neobratnosťou v oblasti motoriky – jemnej, hrubej, narušenou pohybovou koordináciou.

Zriedkavejšie sa u žiakov možno stretnúť aj s dysfunkciami ovplyvňujúcimi hudobný sluch, hudobný prejav (dysmúzia) a výtvarný prejav (dyspinxia).

Uvedené typy vývinových porúch učenia sa vyskytujú častejšie v kombinovanej ako v izolovanej forme. Častá je aj ich kombinácia s poruchami aktivity a pozornosti, so syndrómom ADHD (porucha aktivity spojená s hyperaktivitou) alebo s ich príznakmi na rôznej úrovni.

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť s vývinovou poruchou ČÍTANIA – DYSLEXIOU

- žiak má problémy naučiť sa čítať metódou používanou pri výučbe čítania väčšiny žiakov,
- neschopnosť hlásť slovo, určiť prvé, posledné písmeno v slove,
- schopnosť zapamätať si grafému je výrazne nižšia ako prejav pamäťových schopností pri iných činnostiach spojených s učením,
- pretrvávajúca problém so spájaním jednotlivých písmen do slabík,
- pretrvávajúca problém so spájaním slabík do slov,
- pretrvávajúca dvojité čítanie (prečítanie slova potichu, až následne nahlas),
- zamieňanie si grafém s podobným tvarom, ako napríklad m – n, b – d, t – l, a – e,
- vynechávanie alebo pridávanie písmen v slove,
- „odhadovanie“ slova po prečítaní prvej slabiky alebo prvých písmen v snahe urýchliť tempo čítania, spravidla s nesprávnym výsledkom,
- zamieňanie písmen alebo slabík v slove,
- nedodržiavanie dĺžky slabiky v čítanom slove – (čítanie bez dĺžňov) s nevnímaním významu slova,
- nevedomovanie si zmyslu prečítaného slova, ktoré číta, hoci nie je pre žiaka neznámym slovom,
- neobratnosť pri výslovnosti slov so spoluhláskovými skupinami a/alebo iná artikulačná neobratnosť,
- nedostatočný jazykový cit, prejavujúci sa napr. v súvislosti so spodobovaním hlások,
- problémy s pravo-ľavou orientáciou,

- neporozumeniu zmyslu textu, ktorý si žiak sám prečíta, na rozdiel od porozumenia textu, ktorý si vypočuje,

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť vývinovou poruchou PÍSANIA A PRAVOPISU – DYSGRAFIU, DYSORTOGRAFIU

- žiak má ťažkosti s napísaním predpísaného tvaru písmena alebo jednoduchého tvaru,
- nevybavovanie si tvaru písmena písanej abecedy pri prepise z tlačeneho písma, pri diktovaní písmena, slabiky, slova,
- neúmerne silný prítlak pera, ceruzky na papier,
- zotrúvanie na nesprávnom úchope pera, ceruzky,
- neschopnosť dodržať rovnakú veľkosť a proporcie písmen,
- neudržanie tvaru písmen, slov na linajke,
- vynechávanie alebo pridávanie písmen v slove,
- vynechávanie mäkčeňov, dlžňov,
- spájanie slov, viet – nevedomovanie si hraníc slov, viet,
- zamieňanie písmen, ktoré sa v slove spodobujú,
- zhoršovanie úhl'adnosti písaného textu s postupujúcou dĺžkou písania,
- časté prepisovanie písmen a škrtenie slov,
- zvýšená unaviteľnosť pri písaní,
- neúmerná pomalosť pri písaní,
- pri snahe písať rýchlejšie sa písmo žiaka stáva nečitateľným,
- neschopnosť dodržania pravidiel pravopisu, a to aj pri gramatických javoch, ktoré žiak teoreticky ovláda,
- nezáujem o aktivity spojené s písaním, nechúť až averzia k písaniu,

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť s vývinovou poruchou MATEMATICKÝCH SCHOPNOSTÍ – DYSKALKÚLIU

- žiak má ťažkosti so zapamätaním si tvaru číslíc,
- priradenie napísanej číslice k počtu prvkov danej množiny žiak odhaduje, nevie ju správne určiť,
- zamieňanie podobných tvarov číslíc pri písaní a čítaní (6 – 9, 3 – 5, 3 – 8)
- zamieňanie poradia číslíc v čísle pri jeho prečítaní a napísaní (13 – 31, 113 – 131),
- nesprávny zápis čísla pri jeho diktovaní alebo autodiktovaní pri odpise z tabule alebo z učebnice,
- problémy pri orientácii v číselnom rade, vzostupnom, zostupnom,
- chýba predstavivosť pri vyslovení číselného vyjadrenia veličiny (množstva alebo počtu),
- pretrvávajúce počítanie s manuálnym využívaním prstov, keď ostatní žiaci už počítajú spamäti,
- enormné problémy pri počítaní s prechodom cez desiatku,
- mýlenie si základných matematických operácií,
- problémy pri automatizovaní matematických úkonov a výsledkov operácií s číslami (jednoduché príklady na sčítanie, odčítanie, malá násobilka s príslušným delením),
- problém pri orientácii v čase podľa hodinového ciferníka,
- problémy s jednotkami miery,
- absentujúca priestorová orientácia potrebná pri geometrii, neschopnosť podržať v pamäti čiastkový výsledok, na ktorý má nadväzovať ďalšia matematická operácia,
- problém s použitím viacerých matematických operácií v jednom zadaní,

- pomalé riešenie úloh, strácanie záujmu o ich dokončenie,

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť s dysfunkciami s vplyvom na VÝTVARNÝ PREJAV – DYSPINXIOU

- neschopnosť napodobniť predkreslený tvar,
- neschopnosť zaznamenať kresbou vlastnú, zjednodušenú predstavu predmetu, postavy,
- s touto poruchou môžu súvisieť problémy prejavujúce sa napr. na geometrii, pri technickom kreslení, rysovaní,
- nechúť až averzia kresliť, maľovať.

Príklady príznakov a problémov, ktoré môžu súvisieť s dysfunkciami v oblasti HUDOBNÉHO VNÍMANIA A PREJAVU – DYSMÚZIOU

- problémy s rytmikou,
- znížená schopnosť zapamätať si melódiu, vybaviť si ju a/alebo reprodukovať.

VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S VÝVINOVÝMI PORUCHAMI UČENIA

Žiak začlenený v školskej integrácii sa vzdeláva podľa rámcového učebného plánu príslušnej školy, v ktorej sa vzdeláva a podľa individuálneho vzdelávacieho programu (ďalej aj „IVP“) s prihliadnutím na narušenie.

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s VPU sú rovnaké ako pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia primárneho vzdelávania alebo nižšieho stredného vzdelávania. Čiastočné plnenie jednotlivých výkonov vzdelávacieho štandardu je potrebné zaznamenať v individuálnom vzdelávacom programe žiaka.

Obsah jeho vzdelávania vychádza zo [Vzdelávacieho programu pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné.](#)

Vzdelávacie program pre žiakov s vývinovými poruchami učenia pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné tvorí Prílohu č. 3.

6.10 VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S PORUCHOU AKTIVITY A POZORNOSTI

CHARAKTERISTIKA ŽIAKA S PORUCHOU AKTIVITY A POZORNOSTI

Ide o poruchy pozornosti s hyperaktivitou (ADHD) (Attention Deficit Hyperactivity Disorder), resp. poruchy pozornosti bez hyperaktivity (ADD).

Porucha pozornosti (bez hyperaktivity):

nie sú prítomné príznaky hyperaktivity, prejavuje sa krátka doba sústredenia, ľahká unaviteľnosť, ľahká vyrušiteľnosť, problémy so sústredením sa v rôznych situáciách, motorická neobratnosť. V niektorých zložkách je žiak úplne normálne alebo aj nadpriemerne vyspelý (najčastejšie v praktickej orientácii a v sociálnych skúsenostiach), v niektorých je však vážne oneskorený (väčšinou v jemnej motorike, v práci na názorovom podklade, niekedy aj v reči).

Zvýšená pohyblivosť až nepokoj - hyperaktivita:

žiak nevydrží chvíľku v pokoji a jeho dráždivosť sa zvyšuje obvykle pri každej väčšej záťaži, pri práci na úlohách, v poslednej vyučovacej hodine, v popoludňajších hodinách v družine a pod. Niekedy má tento nepokoj formu predvádzania sa, samopašnosti, niekedy dokonca aj formu rušivých provokácií, chce byť často niekde inde, než práve je. Poruchy pozornosti, nesústredenosť,

prchavosť: v pravom slova zmysle musí dávať pozor na všetko, čo sa deje v okolí, a je takmer bezmocný proti vedľajším rušivým podnetom. Impulzivita, unáhlenosť reakcií: reaguje na všetky podnety z okolia bez sebakontroly, pocho, bez zábran, veľmi málo sa dokáže samo ovládať. Nápadné výkyvy nálad a duševnej výkonnosti: bývajú obdobia, keď pre nepokoj a dráždivosť aj zvýšenú agresivitu nemožno takéto dieťa dobre zvládnuť, inokedy naopak dokáže byť pomerne pokojné a pozorné. Typické je, že raz z toho istého vyučovacieho predmetu ovláda učivo na jednotku a druhýkrát úplne zlyháva. Telesná neobratnosť: kontrastuje často so živosťou. Prejaví sa obvykle pri telocviku alebo pri hrách a býva pre dieťa často zdrojom pocitov menejcennosti. Zvlášť nápadné bývajú ťažkosti v jemnej motorike. Žiak nielenže sa ťažko učí písať a píše neúhladne, ale grafická stránka písomného prejavu odčerpáva zvyčajne toľko pozornosti, že sa nestačí kontrolovať a dopúšťa sa mnohých pravopisných chýb.

Porucha aktivity a pozornosti ovplyvňuje učebné výsledky, správanie a sociálne vzťahy žiaka a vyžaduje si špecifický prístup vo vzdelávaní. Ide tu vlastne o skupinu porúch so začiatočnými prejavmi pred siedmym rokom života; pretrváva najmenej 6 mesiacov a je relatívne trvalá. Jej prvé príznaky začínajú byť zjavné už v predškolskom veku. Neprejavuje sa len situačne, ale viac-menej trvalo ovplyvňuje všetky činnosti a oblasti správania dieťaťa – učenie, hry, sociálne vzťahy a pod.

Pri diagnostike porúch aktivity a pozornosti (ADHD) sa okrem vyšetrenia psychológa, špeciálneho pedagóga alebo liečebného pedagóga nevyhnutne vyžaduje aj potvrdenie diagnózy pedopsychiatrom a/ alebo neurológom.

VÝCHOVA A VZDELÁVANIE ŽIAKOV S PORUCHOU AKTIVITY A POZORNOSTI

Žiak s poruchou aktivity a pozornosti sa môže vzdelávať

1. v základnej škole pri liečebno-výchovnom sanatóriu;
2. v špeciálnej triede základnej školy;
3. v školskej integrácii.

Žiak s poruchou aktivity a pozornosti **integrovaný v bežnej triede** základnej školy sa **vzdeláva, ak je to potrebné, podľa individuálneho vzdelávacieho programu.**

Žiaci s poruchou aktivity a pozornosti sa vzdelávajú podľa [Vzdelávacieho programu pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie.](#)

Vzdelávacie štandardy pre žiakov s poruchami aktivity a pozornosti sú rovnaké ako pre žiakov bez zdravotného znevýhodnenia. Plnenie výkonového štandardu však môže byť ovplyvnené závažnosťou poruchy aktivity a pozornosti žiaka. Prípadné čiastočné plnenie jednotlivých výkonov vzdelávacieho štandardu v konkrétnom vyučovacom predmete je potrebné zaznamenať v individuálnom vzdelávacom programe žiaka.

Vzdelávacie program pre žiakov s poruchou aktivity a pozornosti pre primárne vzdelávanie a nižšie stredné vzdelávanie tvorí Prílohu č. 4

ŠPECIFIKÁ VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S PORUCHOU AKTIVITY A POZORNOSTI

Vo výchovno-vzdelávacom procese žiaka sa kladie, zvýšený dôraz na individuálny prístup s ohľadom na jeho špecifické výchovno-vzdelávacie potreby.

Špecifické výchovno-vzdelávacie postupy a organizácia práce sa týkajú:

- úpravy prostredia a umiestnenia žiaka v triede;
- organizácie vyučovania a práce žiaka;
- špecifických postupov učiteľa vo vyučovaní;

- hodnotenia a klasifikácie správania a učebných výsledkov žiaka.

Úprava prostredia a umiestnenie žiaka v triede

- Vhodná je trieda dostatočne osvetlená, príjemne zariadená bez zbytočných dekoratívnych predmetov, ktoré by rozptyľovali pozornosť žiaka.
- Žiaka je potrebné posadiť v triede na miesto, kde bude z okolia a od spolužiakov prichádzať čo najmenej podnetov, ktoré by rozptyľovali jeho pozornosť a podnecovali jeho impulzívne, hyperaktívne správanie.
- Optimálne je zariadiť v triede „relaxačný kút“, resp. relaxačnú miestnosť v škole, kde by mohol žiak podľa potreby relaxovať, alebo by sa mu mohol venovať odborný zamestnanec (psychológ, špeciálny pedagóg, liečebný pedagóg) alebo asistent učiteľa.
- Dôležité je zabezpečiť fyzickú bezpečnosť žiaka ako aj spolužiakov. Je treba byť ostražitý pri používaní ostrých predmetov na vyučovaní, napr. nožničky, kružidlá, po použití by mali byť uložené na bezpečnom mieste. Žiak by mal byť nepretržite pod dohľadom učiteľa alebo iného zamestnanca školy.
- Ak žiak svojím správaním vážne a sústavne narušuje vyučovanie, prípadne jeho správanie ohrozuje iných žiakov, učiteľa alebo jeho samého, je možné vyučovanie alebo jeho časť realizovať individuálne, v inej miestnosti s iným pedagogickým zamestnancom, ktorým môže byť aj asistent učiteľa, alebo s odborným zamestnancom.

Organizácia vyučovania a práce žiaka

Odporúča sa vopred určiť základné pravidlá školskej práce a správania a dôsledne ich dodržiavať. Je vhodné stanoviť rutinný denný režim a čo najmenej ho modifikovať počas týždňa. Rovnako pomáha oboznámenie s programom činností na začiatku každej vyučovacej hodiny.

Žiakovi s poruchou aktivity a pozornosti (ADHD) pomáha organizovať si prácu na vyučovaní a efektívnejšie zvládať úlohy, napr.:

- režim dňa, časový harmonogram aktivít pre daný deň napísaný na vyhradenom viditeľnom mieste v triede;
- ak má k dispozícii na lavici počas vyučovania len tie učebné pomôcky, ktoré momentálne potrebuje;
- ak má úlohu rozdelenú na viac samostatných jednotiek, ktoré rieši postupne (systémom postupných krokov);
- ak má dlhodobejšie úlohy rozdelené na viac menších úloh s určeným termínom splnenia;
- ak má napísanú osnovu učebnej látky, ktorú sa má naučiť;
- slúchadlá na uši, ktoré môže žiak použiť na určitú dobu pri samostatnej činnosti

Špecifické postupy učiteľa na vyučovaní

Pri vyučovaní žiaka s poruchou aktivity a pozornosti pomôže učiteľovi uplatnenie špecifických postupov, napr.:

- pred vysvetľovaním učiva povedať základnú osnovu a vysvetliť nové, neznáme pojmy;
- v rámci vyučovacej hodiny zahrnúť viac rôznorodých aktivít, ktoré upútajú pozornosť žiaka, ale nebudú zbytočne rozptyľovať;
- vysvetľovanie nového učiva, ktoré si vyžaduje dlhšiu dobu, je vhodné rozdeliť na viac relatívne ucelených častí, vyhnúť sa dlhšiemu monotónnemu monológovi;
- uistiť sa, či žiak sleduje výklad učiteľa, udržiavať s ním zrakový kontakt;
- keď je nepokojný, podísť k nemu, dotknúť sa ho, napr. na ramene, čím mu dáme najavo, že mu venujeme pozornosť;

- v prípade výraznejších prejavov vyrušovania a nesústredenia umožniť žiakovi na určitú dobu venovať sa inej činnosti podľa odporúčania odborných zamestnancov (psychológ, liečebný pedagóg, špeciálny pedagóg), napr. kresleniu, hre s hračkou, stavebnicou a pod., najlepšie v samostatnej lavici, alebo ho umiestniť do relaxačného kútika v triede, ak je vytvorený, prípadne požiadať o intervenciu liečebného pedagóga, špeciálneho pedagóga, školského psychológa priamo v triede alebo aj mimo triedy podľa potreby;
- upútať pozornosť žiaka jeho aktívnym vtiahnutím do procesu vyučovania poverením určitými úlohami, napr. rozdávaním pomôcok, písaním kľúčových slov na tabuľu, zotretím tabule, zozbieraním zošitov, testov, čo zároveň znamená striedanie psychických a fyzických aktivít a príležitosť na pohybové uvoľnenie;
- udržiavať jeho pozornosť, napr. opýtaním sa na jeho názor z času na čas, položením otázky, aj takej, ktorá sa netýka práve preberaného učiva;
- požiadať ho, aby voľne zopakoval otázku, či zadanie úlohy, t. j. presvedčiť sa, či žiak pochopil zadanie ucelene, prípadne jeho podstatu alebo znenie otázky;
- čiastočne naznačiť odpoveď, keď sa žiak „zasekne“;
- udržiavať pozornosť žiaka pri skúšaní vyžadovaním stručných odpovedí od žiakov jedného za druhým;
- striedať činnosti vyžadujúce zvýšenú pozornosť s činnosťami, resp. úlohami, kedy žiak pracuje samostatne, prípadne s relaxačnými chvíľkami;
- verbálne vysvetľovanie dopĺňať názornými ilustráciami, používať rôzne názorné, audio a video pomôcky, ktoré upútajú žiakovu pozornosť;
- pri riešení niektorých úloh používať metódu skupinovej práce, kedy má žiak splniť konkrétnu čiastkovú úlohu v rámci pracovného tímu, pričom výsledky práce môžu vzájomne kontrolovať žiaci;
- využívať alternatívne formy preverovania vedomostí: dať žiakovi možnosť odpovedať formou, ktorá je preňho výhodnejšia – ak má problémy s písomnou odpoveďou, nechať ho odpovedať ústne a naopak;
- stanoviť primerané krátkodobé čiastkové študijné ciele, ktoré je žiak schopný splniť v reálnom časovom termíne a trvať na ich dodržaní.

HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIA

Špecifický prístup v hodnotení a klasifikácii učebných výsledkov žiaka sa uplatňuje vo všetkých vyučovacích predmetoch, v ktorých sa prejavuje zdravotné znevýhodnenie žiaka ako aj pri hodnotení a klasifikácii správania.

6.11 VZDELÁVANIE ŽIAKOV ZO SOCIÁLNE ZNEVÝHODNENÉHO PROSTREDIA

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (napr. komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie), dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Uskutočňuje sa:

- v školách v **bežných triedach s individuálnym prístupom k žiakom zo SZP,**
- v školách v **bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy, pričom niektoré (pre neho problémové) vyučovacie predmety môže žiak absolvovať v rámci individuálneho vzdelávacieho programu,**
- v školách v **bežných triedach spoločne s ostatnými žiakmi školy podľa individuálneho vzdelávacieho programu,** ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením

výchovného poradenstva a prevencie; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- včasné riešenie vzdelávacích problémov, využívanie pomoci asistenta učiteľa a iné dostupné možnosti pomoci odborníkov / školský špeciálny pedagóg/,
- motivovanie a vytváranie podmienok pre žiakov zo SZP a ich rodičov pre pravidelnú dochádzku na vyučovanie,
- príprava aktivít, v ktorých môžu žiaci prejaviť a uplatniť svoje schopnosti,
- vzdelávanie žiakov zo SZP sa uskutočňuje v bežných triedach (spoločne s ostatnými žiakmi triedy),
- v prípade potreby škola môže využiť individuálny vzdelávací program pre konkrétneho žiaka (vypracovaný na jeden, viacero alebo všetky predmety),
- pri vytváraní školských vzdelávacích programov vytvoriť atraktívne edukačné prostredie rešpektujúce sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká žiaka,
- realizovať programy orientované na intenzívnu spoluprácu s rodičmi (najmä rómskych) žiakov zo SZP,
- zabezpečiť včasné a dôsledné riešenie problémov sociálne znevýhodnených žiakov, ktoré by mohli spôsobiť predčasné opustenie vzdelávania.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnej triede. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho sociálne znevýhodneného prostredia na výchovno-vzdelávací proces,
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov,
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov,
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka,
- špecifiká organizácie a foriem vzdelávania,
- požiadavky na zabezpečenie doplnkových učebných pomôcok podľa potreby,
- potrebný servis odborníkov – špeciálny pedagóg, psychológ, sociálny pracovník a iný špecialista podľa aktuálnej potreby.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

7. ORGANIZAČNÉ FORMY A METÓDY VYUČOVANIA, VZDELÁVACIE STRATÉGIE

Stratégia vyučovania určuje metódy a formy práce, ktorých premyslený výber, logické usporiadanie a kombinovanie je prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení. Preto sa zameriame na výber efektívnych vyučovacích foriem a metód :

- **vzdelávacie metódy podľa zdroja poznania a druhy poznatkov:**

výklad, diskusia – diskusia na tvorenie názoru, dramatizácia, písomné metódy – práca s textom, demonštračné metódy a praktické metódy – nácvik zručností;

- **vzdelávacie metódy podľa aktivity žiaka v procese výučby:**

oznamovacie metódy, reproduktívne metódy, problémové metódy, tvorivé metódy – brainstorming, rolestorming, keď žiak vystupuje v pozícii niekoho iného, asociačné učenie;

- **vzdelávacie metódy podľa logických postupov:**

indukcia, dedukcia, analyticko – syntetická metóda;

- **vzdelávacie metódy podľa fáz vyučovacieho procesu:**

metódy utvárania nových vedomostí, metódy upevňovania a prehľbovania vedomostí, metódy preverovania a hodnotenia vedomostí, metódy opakovania učiva;

- **vzdelávacie metódy podľa spôsobu interakcie:**

frontálne, skupinová práca v triede, individualizácia učiva;

Podporujeme výučbu pomocou didaktickej techniky, semináre, diskusie, samostatné a tímové projekty, dlhodobé samostatné práce, prezentácie a obhajoba výstupov, praktickú výučbu. Dôraz kladieme na samostatnosť a zodpovednosť za učenie.

V oblasti rozumovej výchovy je naším cieľom rozvíjať u žiakov tvorivé myslenie, samostatnosť, aktivitu, sebahodnotenie.

Osobnostný a sociálny rozvoj budeme realizovať stimuláciou skupín žiakov so slabšími vyučovacími výsledkami, podporou individuálnych schopností.

Vyučovacie hodiny :

- kombinovaná vyučovacia hodina - sústreďuje všetky základné zložky pedagogického procesu – opakovanie, skúšanie, výklad nového učiva, precvičovanie a upevnenie;
- vyučovacia hodina na osvojenie nových poznatkov;
- vyučovacia hodina orientovaná na opakovanie a precvičovanie;
- vyučovacia hodina zameraná na kontrolu a hodnotenie;
- exkurzie a vychádzky

8. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA

Vnútorný systém hodnotenia kvality zameriame na 3 oblasti:

1. Hodnotenie žiakov
2. Hodnotenie pedagogických zamestnancov
3. Hodnotenie školy

8.1 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIE ŽIAKOV

Jedným z rozhodujúcich faktorov dobrého a kvalitného riadenia školy je sledovanie efektívnosti školskej práce, jej premyslená, dôsledná a sústavná kontrola. Kľúčové miesto medzi všetkými evalvačnými činnosťami zaujíma hodnotenie a klasifikácia žiaka učiteľom. Hodnotenie žiakov ako nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu má motivačnú, informatívnu, komparatívnu a korekčnú funkciu. Priamo v priebehu výchovno-vzdelávacieho procesu poskytuje učiteľ žiakovi nevyhnutnú spätnú väzbu a pravdivý obraz o tom, s akým úspechom sa mu darí dosahovať jednotlivé konkretizované výstupy.

Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov sa vychádza z platných metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Základom formálneho hodnotenia žiaka je tradičná klasifikácia v päťstupňovej stupnici.

Hlavným účelom hodnotenia je motivovať žiaka a poskytnúť jemu a jeho rodičom nevyhnutnú spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku. Dbá sa na to, aby sa prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiaci na úspešných a neúspešných. Hodnotenie sa realizuje na základe konkrétnych kritérií, prostredníctvom ktorých sa sleduje vývoj žiaka. Je potrebné, aby si žiaci kvalitnú spätnú väzbu dokázali samostatne vytvárať, naučili sa vlastnému kritickému sebahodnoteniu a hodnoteniu svojich spolužiakov.

Klasifikujú sa všetky vyučovacie predmety. Klasifikácia je v súlade so **Zákonom č. 245 z 22. mája 2008 § 55, Metodickým pokynom č.22/2011** z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa berie do úvahy možný vplyv zdravotného znevýhodnenia žiaka na jeho školský výkon. Pre žiakov s mentálnym postihnutím sa postupuje podľa **Metodického pokynu č. 19/2015** na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím. Rozlišuje sa tiež hodnotenie spôsobilostí od hodnotenia správania.

KRITÉRIA HODNOTENIA

- Zvládnutie výstupov jednotlivých vyučovacích predmetov.
- Schopnosť riešiť problémové situácie.
- Úroveň komunikačných schopností.
- Uplatňovanie samostatnosti a tvorivých spôsobov pri riešení problémov.
- Schopnosť spolupráce v skupine.
- Prístup žiaka ku vzdelávaniu.
- Rešpektovanie pravidiel slušného správania a dodržovania bezpečnosti.
- Hodnotenie a klasifikácia žiaka v predmete nemôže byť znížená na základe správania žiaka.

ZÁKLADNÉ PRAVIDLÁ HODNOTENIA PROSPECHU KLASIFIKÁCIOU

- **Prospech žiaka sa v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikuje stupňami:**
1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný
- **Hodnotenie písomných výsledkov žiakov:**
  - 100 % - 91 % - stupeň 1
  - 90 % - 76 % - stupeň 2
  - 75 % - 51 % - stupeň 3
  - 50 % - 26 % - stupeň 4
  - 25 % - 0 % - stupeň 5
- Znáмка z hodnotenia vedomostí nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
- Do klasifikácie sa premieta hodnotenie úrovne dosiahnutých vedomostí, zručností a schopností, práca s informáciami, úroveň komunikácie a tvorivosť žiaka.
- Hodnotenie prebieha **priebežne** v celom časovom období a výsledná známka je stanovená na základe dostatočného množstva rôznych podkladov učiteľa po vzájomnej dohode.
- Súhrnné písomné práce sú žiakom vopred oznámené, triedni učitelia koordinujú rovnomerné rozloženie písomných prác. **Súhrnná** klasifikácia sa vykonáva na konci každého polroka.
- V záujme poskytnutia objektívnej spätnej väzby a poukázania na rozvojové možnosti žiaka v danej oblasti učiteľ pri písomných prácach môže pri klasifikácii známkou uviesť slovný komentár, v ktorom vysvetlí nedostatky a zdôrazní pozitíva písomnej práce.

- Pri určovaní stupňa prospechu v jednotlivých predmetoch na konci klasifikačného obdobia sa bude hodnotiť kvalita práce a učebné výsledky, ktoré žiak dosiahol počas celého klasifikačného obdobia. Pritom sa prihliada na systematickosť v práci žiaka, na jeho prejavované osobné a sociálne kompetencie ako je zodpovednosť, snaha, iniciatíva, ochota a schopnosť spolupracovať, a to počas celého klasifikačného obdobia. Stupeň prospechu sa neurčuje na základe priemeru známok získaných v danom klasifikačnom období, prihliada sa k dôležitosti a váhe jednotlivých známok.
- Výsledný stupeň prospechu žiaka vo vyučovacom predmete určí vyučujúci. V predmete, v ktorom vyučuje viac učiteľov, určia výsledný stupeň za klasifikačné obdobie príslušní učitelia po vzájomnej dohode.
- Skupinové práce sa nehodnotia známkou, ale sú hodnotené slovne.
- Pri hodnotení sa uplatňuje primeraná náročnosť a pedagogický takt voči žiakovi, jeho výkony sa hodnotia komplexne, do úvahy sa berie vynaložené úsilie žiaka a v plnej miere sa rešpektujú jeho práva. Hodnotenie je motivačný a výchovný prostriedok, ako aj prostriedok pozitívneho podporovania zdravého sebavedomia žiaka.
- Pri hodnotení a klasifikácii žiakov so zdravotným znevýhodnením sa zohľadňuje zdravotné postihnutie týchto žiakov a vychádza sa zo záverov a odporúčaní k hodnoteniu a klasifikácii školských poradenských zariadení.
- V prípade výrazného zhoršenia prospechu sú o tomto stave informovaní zákonní zástupcovia žiaka a v záujme školy je, aby bol tento problém s nimi konzultovaný.
- **Žiak má právo:**
  - a) vedieť, čo sa bude hodnotiť a akým spôsobom,
  - b) dozvedieť sa výsledok každého hodnotenia,
  - c) na objektívne hodnotenie

ZÍSKAVANIE PODKLADOV NA HODNOTENIE A KLASIFIKÁCIU

Podklady na hodnotenie a klasifikáciu výchovno-vzdelávacích výsledkov žiaka **získava učiteľ** najmä nasledovnými **metódami, formami a prostriedkami**:

- sledovaním stupňa rozvoja individuálnych osobnostných predpokladov a talentu,
- sústavným sledovaním výkonov žiaka a jeho pripravenosti na vyučovanie,
- rôznymi druhmi skúšok (písomné, ústne, grafické, praktické, pohybové, didaktické testy),
- konzultáciami s ostatnými pedagogickými zamestnancami a špeciálnym pedagógom alebo odbornými zamestnancami zariadení výchovného, psychologického a špeciálnopedagogického poradenstva a prevencie,
- rozhovormi so žiakom.

Žiak je z predmetu skúšaný ústne, písomne alebo prakticky najmenej dvakrát v štvrt'ročnom hodnotiacom období.

Učiteľ oznámi žiakovi výsledok každého hodnotenia a klasifikácie so zdôvodnením. Po ústnom vyskúšaní oznámi učiteľ výsledok hodnotenia ihneď. Výsledky hodnotenia písomných skúšok, prác aj praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

Jednotlivé druhy písomných skúšok rozvrhne učiteľ rovnomerne na celý školský rok, aby sa nadmerne nehromadili v určitých obdobiach. Termín písomnej práce, ktorá trvá viac ako 25 minút, učiteľ konzultuje s triednym učiteľom, ktorý koordinuje plán skúšania. V jednom dni môžu žiaci písať len jednu písomnú prácu uvedeného charakteru.

KOMISIONÁLNA SKÚŠKA

- Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak:
  - a) je skúšaný v náhradnom termíne,
  - b) vykonáva opravnú skúšku,
  - c) o preskúšanie požiada zákonný zástupca,
  - d) sa preskúšanie koná na podnet riaditeľa,
  - e) je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
  - f) plní osobitný spôsob školskej dochádzky,
  - g) má povolené individuálne vzdelávanie,
  - h) ukončuje vzdelávanie na získanie stupňa vzdelania.
- Ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti hodnotenia v jednotlivých predmetoch na konci prvého polroka a druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia, požiadať riaditeľa o vykonanie komisionálnej skúšky žiaka. Ak je vyučujúcim riaditeľ, o preskúšanie žiaka možno požiadať príslušný orgán miestnej štátnej správy v školstve. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v hodnotiacom období z tohto vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.
- Preskúšanie sa uskutoční neodkladne v termíne, ktorý určí riaditeľ školy. Ak pre neprítomnosť žiaka nemožno preskúšanie uskutočniť v tomto termíne, nemožno žiaka ďalej preskúšavať. Výsledok preskúšania, ktorý je konečný, oznámi riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka. Ďalšie preskúšanie žiaka je neprípustné. Na požiadanie zákonného zástupcu žiaka môže byť zákonný zástupca prítomný na komisionálnom preskúšaní svojho dieťaťa po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy.
- Žiakovi, ktorý sa vzdeláva v škole mimo územia Slovenskej republiky, vzdeláva sa v škole zriadenej iným štátom na území Slovenskej republiky, vzdeláva sa individuálne v zahraničí alebo žiakovi, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole a dosiahol v niektorom predmete prospech nedostatočný alebo dosiahol neuspokojivé výsledky, sa umožní vykonať opravnú skúšku.

HODNOTENIE SPRÁVANIA ŽIAKA

- Hodnotenie správania sa odvíja od dodržiavania pravidiel ustanovených v Školskom poriadku, s ktorými sú žiaci, každoročne oboznámení vždy v prvých školských dňoch a rodičia na prvom triednom rodičovskom zasadnutí.
- Okrem správania žiaka v škole sa hodnotia aj správanie na školských akciách, reprezentovanie školy a mimoriadne udalosti na verejnosti.
- Správanie hodnotí triedny učiteľ, navrhuje výchovné opatrenia, podáva návrhy na zníženie známky zo správania po prerokovaní s učiteľmi. Zníženú známku zo správania udeľuje riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade.

Využívajú sa štyri stupne hodnotenia :

1 – veľmi dobré, 2 – uspokojivé, 3 – menej uspokojivé, 4 – neuspokojivé

- Pri hodnotení a klasifikácii správania žiaka sa zohľadňuje plnenie ustanovení a pravidiel Školského poriadku a ďalších vnútorných predpisov školy a dodržiavanie všeobecných pravidiel správania, ľudských práv a práv dieťaťa, dodržiavanie mravných zásad správania sa v škole a na verejnosti. Pri klasifikácii správania sa v jednotlivých prípadoch prihliada na zdravotný stav žiaka.

- Správanie žiaka sa klasifikuje podľa kritérií uvedených v Metodickom pokyne č. 22/2011 na hodnotenie žiakov ZŠ. Žiaci s mentálnym postihnutím sa hodnotia podľa Metodického pokynu č. 19/2015 na hodnotenie a klasifikáciu prospechu a správania žiakov s mentálnym postihnutím – primárne vzdelávanie.
- Klasifikácia správania žiaka sa zaznamenáva do triedneho výkazu triedy, ktorú žiak navštevuje. V prípade zníženej známky zo správania sa uvedie v poznámke zdôvodnenie.

Opatrenia vo výchove

- Za vzorné správanie, vzorné plnenie povinností, mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, dlhodobú svedomitú prácu, výrazne prosociálne správanie, ktoré pozitívne ovplyvňuje sociálnu klímu v triede a v škole a záslužný alebo statočný čin, možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie.
- Pochvalu alebo iné ocenenie navrhuje žiakovi triedny učiteľ a udeľuje riaditeľ školy.
- Návrhy na udelenie pochvaly alebo iného ocenenia sa prerokujú v pedagogickej rade. Pochvala alebo iné ocenenie sa udeľuje spravidla na zhromaždení triedy alebo školy.
- Na posilnenie disciplíny, za menej závažné, závažnejšie alebo opakované previnenia voči Školskému poriadku, zásadám spolunažívania, ľudským právam, mravným normám spoločnosti alebo ak žiak narúša činnosť kolektívu, možno žiakovi uložiť napomenutie, pokarhanie a zníženú známku zo správania.
- Žiakovi možno uložiť za jedno previnenie len jedno opatrenie vo výchove.
- Pred uložením opatrenia vo výchove sa previnenie žiaka musí objektívne prešetriť. Podľa potreby, najmä pri posudzovaní závažného alebo opakovaného previnenia, sa na jeho prerokovanie za účasti žiaka prizve zákonný zástupca žiaka.
- Opatrenie vo výchove sa zaznamenáva do triedneho výkazu triedy. Opatrenie vo výchove oznamuje riaditeľ zákonnému zástupcovi žiaka písomne.

SEBAHODNOTENIE ŽIAKA

Žiaci sú systematicky vedení k využívaniu a potrebe sebahodnotenia tak, aby dokázali:

- objektívne posúdiť svoje vedomosti a schopnosti,
- porovnávať názory, formulovať svoje myšlienky,
- prijať názory druhých, počúvať a vnímať ich,
- uvedomovať si klady a zápory,
- komunikovať, obhajovať si svoj vlastný názor,
- monitorovať a regulovať svoje učenie,
- hodnotiť svoje výkony, kvalitu svojej práce a schopnosť učiť sa,
- stanovovať si vlastné ciele,
- plánovať metódy ako dosiahnuť stanovené ciele.

Sebahodnotenie umožňuje žiakom:

- poznať svoje slabé a silné stránky, potreby pre ďalší rozvoj,
- hodnotiť svoj postup pri učení a jeho výsledky,
- plánovať proces učenia (ciele, metódy, výsledky),
- aktívne sa zúčastňovať na procese hodnotenia,
- rozvíjať pozitívne sebahodnotenie a seba pochopenie,
- byť zodpovedný za svoje výsledky v učení,
- rozvíjať zručnosti, ktoré sú potrebné pre život,
- zažiť pocit úspechu.

Rodičom sebahodnotenie žiaka umožňuje:

- získať obraz o učení svojho dieťaťa,
- spolupracovať so svojím dieťaťom na dosiahnutí jeho cieľov,
- komunikovať so svojím dieťaťom o učení.

Pedagógom sebahodnotenie žiaka umožňuje:

- plánovať vyučovanie tak, aby zodpovedalo individuálnych potrebám žiakov,
- komunikovať s rodičmi a žiakmi,
- nastaviť realistické ciele,
- analyzovať a skvalitňovať vyučovanie.

8.2 VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ZAMESTNANCOV

Systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy predstavuje funkčný nástroj zabezpečenia harmonickej organizácie celého výchovno-vzdelávacieho procesu a ďalších školských aktivít. Pri jeho realizácii škola využíva štandardné spôsoby hodnotenia: **formatívne**, s cieľom zvýšiť kvalitu výchovy a vzdelávania, a **sumatívne**, pre potreby rozhodovania.

Vnútorňý systém kontroly sa zameriava najmä na sledovanie a vyhodnocovanie:

- celkového priebehu výchovno-vzdelávacej činnosti v škole,
- na tvorbu a napĺňanie školských vzdelávacích programov,
- na dodržiavanie plnenia plánov metodických orgánov a ich vzájomnú spoluprácu,
- na zabezpečenie vyučovania didaktickou technikou a ďalšími materiálno-technickým pomôckami,
- na hodnotenie žiakov počas vyučovacej hodiny s uplatnením sebahodnotenia žiaka,
- na uplatňovanie vhodných didaktických metód a zásad, vystupovanie a rečovú kultúru vyučujúcich a ďalších kľúčových faktorov ovplyvňujúcich kvalitu vyučovania.

Pri hodnotení zamestnancov školy sa využívajú nasledovné metódy:

- pozorovanie (hospitácie),
- rozhovor,
- výsledky žiakov, ktorých učiteľ vyučuje (prospech, žiacke súťaže a olympiády, didaktické testy, úspešnosť prijatia žiakov na vyšší stupeň školy a pod.),
- sledovanie pokroku žiakov vo výsledkoch pod vedením učiteľa,
- hodnotenie výsledkov pedagogických zamestnancov v oblasti ďalšieho vzdelávania, tvorby učebných pomôcok, mimoškolskej činnosti a pod.,
- celkové hodnotenie práce pedagogických a odborných zamestnancov vedením školy,
- vzájomné hodnotenie učiteľov (vzájomné hospitácie a otvorené hodiny),
- hodnotenie učiteľov žiakmi.

Hodnotenie pedagogických zamestnancov sa uskutočňuje podľa zásad a kritérií hodnotenia pedagogických zamestnancov stanovených v súlade s platnou legislatívou v Pracovnom poriadku školy a podľa každoročne schváleného Plánu kontrolnej činnosti – Pedagogická oblasť pre príslušný školský rok.

8.3 HODNOTENIE ŠKOLY

V škole sa pravidelne monitorujú:

- podmienky na vzdelávanie a výchovu;

- materiáľno-technické a priestorové podmienky;
- spokojnosť s vedením školy a učiteľmi;
- kvalita vedenia pedagogickej dokumentácie;
- dodržiavanie platnej legislatívy;
- úspešnosť žiakov v získavaní kľúčových kompetencií v súlade s učebnými osnovami;
- priebeh vzdelávania – vyučovací proces – metódy a formy vyučovania;
- zohľadňovanie individuálnych potrieb žiakov so ŠVVP;
- výsledky vzdelávania a hodnotenia;
- úspešnosť realizovaných projektov;
- umiestnenia žiakov v súťažiach a olympiádach;
- výsledky žiakov v celoslovenskom testovaní 5. a 9. ročníka;
- prezentácia školy na verejnosti.